Powszechny

dziennik praw państwa i rządu

dla

cesarstwa austryackiego.

Część XXVIII.

Wydana i rozesłana: dnia 7. Maja 1852.

Allgemeines

Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kaiserthum Oesterreich.

XXVIII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 7. Mai 1852.

Część XXVIII.

Wydana i rozesłana: 7. Maja 1852.

100.

Okólnik ministerstwa wojny z dnia 8. Lutego 1852,

którym się obwieszcza norma konskrypcyjna i inrolacyjna dla Pogranicza wojskowego, usankcyonowana przez Najjaśniejszego Pana, J. C. Apostolską Mość, Najwyższem postanowieniem z d. 2. Lutego 1852.

Najjaśniejszy Pan, J. C. K. Apostolska Mość, raczył Najwyższem postanowieniem Swojem z dnia 2. Lutego 1852 r., dla c. k. Pogranicza kroacko-sławońskiego i serbsko-banackiego, zatwierdzić następną normę konskrypcyjną i inrolacyjną, na ustawie z d. 7. Maja 1850, zasadzającą się.

Csorich m. p.

Norma konskrypcyjna i inrolacyjna

dla

c. k. Pogranicza wojskowego kroacko-sławońskiego i serbsko-banackiego.

§. 1.

Cel konskrypcyi.

Celem konskrypcyi w c. k. Pograniczu wojskowem jest: odkryć administracyi rządowej tameczny stan zaludnienia pod względem najważniejszych jego stosunków naturalnych, cywilnych i ekonomicznych tak w szczególności jak w ogólności, a tem samem podać jej sposobność, by we wszystkich swych zarządzeniach, wymagających znajomości stosunków owych, postępowała podług dat pewnych.

§. 2.

Przedmiot konskrypcyi.

Przedmiotem konskrypcyi jest przeglądowe przedstawienie stosunków Pograniczan.

§. 3.

Sposób osiągnienia przeglądu za pomocą konskrypcyi: arkusze spisowe; summaryum miejsca; summaryum kompanii; summaryum pułku.

Przegląd takowy osiągniony będzie w sposób następujący:

1. Każdy dom mieszkalny otrzyma jeden, lub wedle potrzeby i więcej arkuszy
Formularz *A*. spisowych, wedle formularza *A*, gdzie wykazane zostaną indywidualne stosunki wszystkich domu tego mieszkańców.

XXVIII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 7. Mai 1852.

100.

Circular-Verordnung des Kriegsministeriums vom 8. Februar 1852,

wodurch die von Seiner Majestät mit Allerhöchster Entschliessung vom 2. Februar 1852 sanctionirte Conscriptions- und Enrollirungs-Norm für die k. k. Militär-Gränze kundgemacht wird.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschliessung vom 2. Februar 1852 die nachstehende, dem Grundgesetze vom 7. Mai 1850 (R. G. B. vom Jahre 1850, LXXVII. Stück, Nr. 243) entsprechende Conscriptions- und Enrollirungsnorm für die k. k. croatisch-slavonische und serbisch-banatische Militär-Gränze zu genehmigen geruht.

Csorich *m. p.*

Conscriptions- und Enrollirungs-Norm

für die

k. k. croatisch-slavonische und serbisch-banatische Militär-Gränze.

§. 1.

Zweck der Conscription.

Die Conscription in der k. k. Militär-Gränze hat zum Zwecke, die Staatsverwaltung mit der dortigen Volksmenge nach ihren wichtigsten natürlichen, bürgerlichen und ökonomischen Verhältnissen im Einzelnen und im Ganzen bekannt zu machen, und dadurch in Stand zu setzen, bei allen ihren Massregeln, welche die Kenntniss jener Verhältnisse voraussetzen, nach verlässlichen Angaben zu verfahren.

§. 2.

Gegenstand der Conscription.

Die übersichtliche Darstellung dieser Verhältnisse der Gränzbewohner ist der Gegenstand der Conscription.

§. 3.

Modalität zur Erlangung der durch die Conscription zu liefernden Uebersicht. Aufnahmsbogen; Orts-Summarium; Compagnie-Summarium; Regiments-Summarium.

Diese Uebersicht wird folgendermassen erlangt:

1. Jedem Wohnhause wird ein, oder nach Erforderniss mehrere Aufnahmsbogen nach Formulare A gewidmet, und darin werden die individuellen Verhältnisse aller Bewohner dieses Hauses nachgewiesen. Form. A.

2. Summy pojedyńczych arkuszy spisowych wszystkich domów, do jednego miejsca należących, zostaną przeniesione na jeden arkusz, według formularza *B*; gdzie policzone przedstawiać mają summaryum miejsca podług domów jego.

Formularz *B.*

W tych pułkach pogranicznych, których sztab nie znajduje się w miejscach powiatu własnego, lecz w komunach wojskowych, tudzież w pułku Szluinskim, którego sztab jest w Karlsztadzie, ma sztab osobno być konskrybowany; przyczem jednak spisane być winny, tylko familie do sztabu należące i tamże mieszkające, ale nie także i familie cudze, z któremiby może mieszkały. Gdzie więc przypadek takowy zachodzi, ułożone będzie z pojedynczych arkuszy spisowych tejże osobnej konskrypcyi sztabowej, oddzielne summaryum sztabowe, podług domów, w sposób powyżej wspomniony.

3. Summy z summaryów wszystkich miejsc do jednego powiatu kompanijnego należących, na jednym arkuszu podług formularza *C*, przedstawiają summaryum kompanijne, w kommunach wojskowych zaś, wykazuje rekapitulacya summ wszystkich arkuszy spisowych, summaryum podług miejsc.

Formularz *C.*

4. Jeżeli na jednym arkuszu podług formularza *D* przeniesione i policzone zostały summy wszystkich summaryów kompanijnych, a zaś gdzie miejsce ma osobna konskrypcya sztabowa, gdy także tak samo postąpiono najprzód ze summą osobnego summaryum sztabowego: powstaje w ten sposób summaryum pułkowe. W komunach wojskowych, powstaje powszechne summaryum komun z przeniesienia summy głównej z summaryum podług domów.

Formularz *D.*

5. Summarya nakoniec pułkowe i kommunalne w okręgu jednej a tej samej komendy wojskowej, znajdujących się powiatów pułkowych i komun wojskowych, razem w jednę summę policzone, tworzą summaryum jenerałackie.

§. 4.

Konieczność jednostajnego postępowania.

Ponieważ konskrypcya podać ma data pewne i prawdziwe, potrzeba więc koniecznie, by indywidualna konskrypca przeprowadzoną została nietylko z wielką dokładnością, lecz oraz także i podług równych zupełnie zasad.

To ostatnie dotycze najszczególniej równego wyrozumienia i jednostajuego postępowania z pojedynczemi rubrykami arkusza spisowego, o czem w następujących paragrafach zawarte są objaśnienia bliższe.

§. 5.

Rubryki arkusza spisowego.

Arkusz spisowy zawiera:

A. Napis,

B. Numer domu,

C. Rubryki główne, a to na:

I. budynki,

II. familje,

2. Die Summen der einzelnen Aufnahmsbogen aller zu einem Orte gehörigen Häuser werden auf einen Bogen nach Formulare B übertragen und allda zusammengezählt, wodurch das häuserweise Orts-Summarium erlangt wird. Form. B.

Bei jenen Gränz-Regimentern, deren Stab nicht in Ortschaften des eigenen Bezirkes, sondern in Militär-Communitäten, dann beim Szluiner Regimente, dessen Stab in Carlstadt ist, wird der Stab besonders conscribirt; wobei jedoch nur die zum Stabe gehörigen und allda auch wohnenden, nicht aber auch fremde Familien, mit welchen sie etwa wohnen, aufzunehmen sind. Wo demnach dieser Fall eintritt, wird aus den einzelnen Aufnahms-Bogen dieser besonderen Stabs-Conscription, auf die vorbesagte Art das besondere häuserweise Stabs-Summarium gebildet.

3. Durch die Uebertragung und Zusammenzählung der Summen aus den Orts-Summarien aller zu einem Compagnie-Bezirke gehörigen Ortschaften auf einen Bogen, nach Formulare C, wird das ortschaftenweise Compagnie-Summarium, in den Militär-Communitäten aber, wird durch Recapitulation der Summen aller Aufnahms-Bogen, das häuserweise Summarium gebildet. Form. C.

4. Wenn auf einen Bogen nach Formulare D die Summen aller Compagnie-Summarien desselben Regiments-Bezirkes, und dort, wo eine besondere Stabs-Conscription besteht, zuerst auch die Summe des besonderen häuserweisen Stabs-Summariums übertragen und zusammengezählt werden: so entsteht das Regiments-Summarium. In den Militär-Communitäten wird das allgemeine Communitäts-Summarium durch Uebertragung der Haupt-Summe aus dem häuserweisen Summarium hergestellt. Form. D.

5. Aus den Summen der Regiments- und Communitäts-Summarien aller im Bereiche desselben Landes-Militär-Commandos gelegenen Regiments-Bezirke und Militär-Communitäten, wird endlich durch Zusammenzählung das Generalats-Summarium erlangt.

§. 4.

Nothwendigkeit eines gleichmässigen Verfahrens.

Da die Conscription möglichst verlässliche und richtige Daten liefern soll, so ist erforderlich, dass die individuelle Conscription nicht nur mit aller Genauigkeit, sondern auch nach ganz gleichen Grundsätzen durchgeführt werde.

Letzteres bezieht sich insbesonders auf die ganz gleichmässige Auffassung und Behandlung der einzelnen Rubriken des Aufnahms-Bogens, worüber in den nachfolgenden Paragraphen eine nähere Erläuterung gegeben wird.

§. 5.

Rubriken des Aufnahms-Bogens.

Der Aufnahms-Bogen enthält:

A. die Ueberschrift,

B. die Haus-Nummer,

C. die Haupt-Rubriken, und zwar:

I. Gebäude,

II. Familien,

III. imiona i nazwiska osób męzkich,
IV. kwalifikacyę ich,
V. rok ich urodzenia,
VI. główny podział Pograniczan krajowych męzkich,
VII. summę tychże,
VIII. summę krajowej płci żeńskiej,
IX. summę zaludnienia krajowego,
X. nieobecnych,
XI. obcych,
XII. stan rzeczywisty całego zaludnienia,
XIII. klasyfikacyę zaludnienia krajowego,
XIV. majętność Pograniczan.

§. 6.

Napis. Numer domu.

Napis arkusza spisowego, jest jasny; nie potrzebuje więc żadnego wyjaśnienia dalszego.

Numera domów. Porządek rzeczy konskrypcyjnej, polega najszczególniej na numerach domu, przeto bardzo ważnem jest dla rzeczy konskrypcyjnej, dokładne i jednostajne postępowanie w tej mierze. Przeto co do numerów domów zachować należy prawidła następujące:

1. Wszystkie domy przeznaczone na mieszkanie dla ludzi, muszą być numerowane w porządku bieżącym w każdem pojedynczem miejscu od 1go poczynającym się, a to, eraryalne, cyframi rzymskiemi, inne, cyframi zwyczajnemi arabskiemi, np. I, II, 3, 4, 5.

Każdy dom mieszkalny, sam przez się istniejący, mieć będzie własny swój numer, ktory dokładnie zgadzać się musi z numerem w księdze gruntowej położonym.

Rozporządzenie to, w dotychczasowych przepisach już uzasadnione, ma się tu za wypełnione; w razie przeciwnym zaś, numerowanie natychmiast musi być przedsięwzięte.

Młyny, tudzież inne budynki przemysłowe, przy których się pomieszkania znajdują, otrzymają równie jak inne domy mieszkalne w porządku liczb miejsca, w którego terytoryum są położone, numer własny, pod którym wraz z gruntem należącym, także w księdze gruntowej w ewidencyi trzymane być winny, wszakże oddzielnie od reszty posiadłości gruntowej, należącej do domu pogranicznego pewnej dotyczącej komuny lub familii.

3. Wszelkie inne budynki, nie przeznaczone na stałe mieszkanie dla ludzi, jako to: kościoły, niezamieszkane budynki gospodarskie i młyny, czardaki sypialne, nie będą osobno numerowane, lecz te ostatnie zamieszczone będą pod numerem domu mieszkalnego.

4. Domy, na mieszkanie przeznaczone, od mieszkańców swych zaś opuszczone, lub których mieszkańcy pomarli, zatrzymają numera swe i tylko jako niezamieszkane mają być wymienione.

Familia, w takowy dom na nowo się wprowadzająca, przyjmuje przeto dotychczasowy numer jego. Podobnie też otrzyma dom, odbudowany, na miejsce domu, zrzu-

III. Tauf- und Zunamen der männlichen Individuen,
IV. Qualification derselben,
V. Geburtsjahr,
VI. Haupt-Eintheilung der einheimischen männlichen Gränz-Bewohner,
VII. die Summe derselben,
VIII. die Summe des einheimishen weiblichen Geschlechtes,
IX. die Summe der einheimischen Volksmenge,
X. Abwesende,
XI. Fremde,
XII. Effectiver Stand der ganzen Volksmenge,
XIII. Classification der einheimischen Volksmenge,
XIV. Habschaften der Gränz-Bewohner.

§. 6.

Ueberschrift. Haus-Nummer.

Die Ueberschrift des Aufnahms-Bogens ist klar, und braucht keine weitere Erörterung.

Die Haus-Nummern. Die Ordnung des Conscriptions-Geschäftes beruht vorzüglich auf den Haus-Nummern, daher ist die richtige und gleichmässige Behandlung derselben für das Conscriptions-Geschäft von besonderer Wichtigkeit. Es ist demnach in Ansehung der Haus-Nummern Folgendes zu beachten:

1. Alle zur Bewohnung von Menschen bestimmten Häuser müssen, in einer fortlaufenden Reihe, die in jedem Orte mit 1 anfängt, numerirt seyn, die ärarischen mit römischen, die übrigen mit gemeinen arabischen Ziffern, z. B. I, II, 3, 4, 5.

Jedes für sich bestehende Wohnhaus erhält seine eigene Nummer, welche genau mit der im Grundbuche angesetzten übereinstimmen muss.

Diese in den bisherigen Vorschriften gegründete Verfügung muss als befolgt vorausgesetzt werden; sollte dieses aber doch hie und da versäumt worden seyn, so müsste die Numerirung sogleich nachgetragen werden.

2. Mühlen und sonstige Industrial-Gebäude, bei welchen sich Wohnungen befinden, erhalten gleich den übrigen Wohnhäusern in der Nummer-Reihe jenes Ortes, in dessen Territorium sie liegen, eine eigene Nummer, mit welcher sie sammt dem dazu gehörigen Grunde auch im Grundbuche, abtheilig von dem übrigen Grundbesitze der betreffenden Gränzhaus-Communion oder Familie, in Evidenz zu führen sind.

3. Alle übrigen Gebäude, welche nicht zur fortwährenden Bewohnung von Menschen bestimmt sind, als: Kirchen, unbewohnte Wirthschafts-Gebäude und Mühlen, Schlaf-Carduken, werden nicht besonders numerirt, sondern es bleiben letztere unter der Nummer des Wohnhauses mitbegriffen.

4. Häuser, die zur Bewohnung bestimmt sind, von ihren Einwohnern aber verlassen wurden, oder wo diese ausstarben, behalten ihre Nummern und werden lediglich unbewohnt geführt.

Die Familie, welche ein solches Haus neu bezieht, übernimmt daher dessen bisherige Nummer. Ebenso erhält, wenn das verlassene, oder ein bewohntes Haus eingerissen, und

conego czy opuszczonego, czy zamieszkanego, numer zrzuconego; a jeżeli na miejscu kilku domów zrzuconych, odbudowany został jeden tylko dom nowy, wszelkie numera zrzuconych.

5. Domy nowo-wybudowane, na miejscach, na których przedtem nie stał jeszcze dom konskrybowany, otrzymają numer najbliższy tego, który przypadł na dom w miejscu temże ostatnio numerowany.

6. Jeżeli przez podział familii powstaną domy nowe, otrzymają takowe, skoro akt podziału już jest zawarty i potwierdzony numer własny w sposób, pod 5 wymieniony.

7. Ponieważ sub-numera dawniejsze, podług §. 43. ustawy zasadniczej z dnia 7. Maja 1850 są zniesione, i oraz familie, subnumerami konskrybowane, uznane zostały jako prawnie podzielone, przeto też i te familie własnemi numerami będą opatrzone w ten sposób, iż pozostała w domu rodowym gałęź familii, przez subnumera podzielonej, zatrzyma pierwotny numer domu, inne zaś gałęzie wystąpione, obdzielone będą nowemi numerami podług punktów 5 i 6.

8. Gdzie nastąpiła nowa numeracya miejsc, która przedsięwziętą być może tylko za pozwoleniem, otrzymanem ze strony komendy krajowej wojskowej, przy okazyi konskrypcyi rzeczywistej lub głównej, tam muszą przy następnej konskrypcyi głównej stare numera być przemazane, tak, iż po tejże znajdować się będą już tylko same numera nowe.

9. Przy nowych zakładach wsi, przedsiębraną będzie numeracya domów, tudzież w ogólności konskrypcya, podług zasad w tej normie ustanowionych.

10. Numer każdego domu musi z zewnątrz wyraźnie i w sposób jak najtrwalszy być wypisany, a tam gdzie z czasem stanie się niewyraźnym, ma takowy być odnowiony.

§. 7.

Rubryka I. Budynki.

Z rubryk arkusza spisowego, nie potrzebuje I (na budynki) żadnego wyjaśnienia. Służy takowa do oznaczenia domu, właśnie konskrybowanego. Wedle tego czy jest domem eraryalnym, czy gminnym, lub prywatnym, zamieszczona będzie cyfra I, w którejbądź kolumnie tej rubryki.

§. 8.

II. Familie.

Do arkuszy spisowych domu, wciągnione będą tylko familia domu, jej czeladź i pojedynczy komornicy, jeżeliby w nim którzy mieszkali. Familie bez własnego domu, z kilku osób składające się, mieszkające w jednym a tym samym domu jako komornicy, będą każda z osobna wciągnione w własne arkusze spisowe, które przyczepione będą na końcu arkusza spisowego familij, z domem własnym, jako część inte-

ein anderes an dessen Stelle aufgebaut wird, dieses letztere die Nummer des Eingerissenen; und wenn an die Stelle mehrerer eingerissener Häuser ein einziges neues Haus erbaut worden ist, so bleiben diesem Einen neuen Hause alle Nummern der Eingerissenen.

5. Häuser an Plätzen neu erbaut, wo vorhin noch kein conscribirtes Haus gestanden ist, erhalten die nächste Nummer von jener, welche dem zuletzt numerirten Hause des Ortes zugefallen war.

6. Wenn durch Familientheilung neue Häuser entstehen, so werden diese, sobald der Theilungs-Act abgeschlossen und bestätiget ist, auf die im 5. Puncte angeführte Art, eine eigene Nummer zu erhalten haben.

7. Da die bestandenen Sub-Nummern nach §. 43 des Grundgesetzes vom 7. Mai 1850 aufgehoben, und die mit Sub-Nummern conscribirt gewesenen Familien als gesetzlich getheilt erklärt sind, so sind auch diese Familien mit eigenen Haus-Nummern in der Art zu betheilen, dass der im Stammhause verbliebene Zweig der mit Sub-Nummern getheilt gewesenen Familie, die ursprüngliche Haus-Nummer behalte, die übrigen ausgetretenen Zweige aber mit neuen Nummern, nach Weisung des vorstehenden 5. und 6. Punctes betheilt werden.

8. Wo eine neue Numerirung der Ortschaften, die nur über eingeholte Bewilligung des Landes-Militär-Commandos bei Gelegenheit der wirklichen oder Haupt-Conscription vorgenommen werden darf, stattgefunden hat, dort müssen bei der nächstfolgenden Haupt-Conscription die alten Nummern gelöscht werden, so dass nach derselben bloss die neuen mehr zu gelten hätten.

9. Bei neuen Dorf-Anlagen muss immer sogleich die Numerirung der Häuser, sowie überhaupt die Conscribirung nach den, in dieser Norm aufgestellten Grundsätzen bewerkstelliget werden.

10. Die Nummer eines jeden Hauses muss an demselben von aussen deutlich und möglichst dauerhaft angeschrieben, und dort, wo sie mit der Zeit unkenntlich wird, erneuert werden.

§. 7.
Rubrik I. Gebäude.

Unter den Rubriken des Aufnahms-Bogens bedarf die I. (Gebäude) keiner Erläuterung.

Sie dient zur Bezeichnung des Hauses, welches eben conscribirt wird. Je nachdem es ein ärarisches, ein Gemeinde-, oder ein Privat-Haus ist, wird in eine der dazu bestehenden Spalten dieser Rubrik die Ziffer 1 ausgeworfen.

§. 8.
II. Familien.

In den Aufnahms-Bogen eines Hauses werden nur die Familie dieses Hauses, ihr Dienstgesinde und die in demselben etwa noch wohnenden einzelnen Innleute eingetragen. Die aus mehreren Personen bestehenden, in demselben Hause als Innleute wohnenden unbehausten Familien aber, werden jede in einen eigenen Aufnahms-Bogen eingetragen, und es werden diese Aufnahms-Bogen der unbehausten Familien, den Aufnahms-Bogen, der

grująca księgi konskrypcyjnej miejscowej. By jednakże dowiedzieć się o liczbie osób, w jednym a tym samym domu mieszkających, zawsze odnieść się należy na końcu w arkuszu spisowym domu lub familii z domem własnym, na osobne doń należące arkusze spisowe familij spółzamieszkałych, własnego domu nieposiadających, i tak znowu odwrotnie w tychże arkuszach na one, przez wymienienie pierwszej stronicy tak przy konskrypcyi jak przy sprostowaniach (rektyfikacyach).

Wciągnienie familij dzieje się wedle tego, czy posiadają dom własny lub nie, przez wyrzucenie cyfry 1 w jednej z obudwóch kolumn rubryki „familie".

§. 9.

Imię i nazwisko osób męzkich.

W trzeciej rubryce wciągnieni będą wszyscy mężczyzni domu, bez różnicy czy są nieobeni lub obcy, czy nie, z imieniem i nazwiskiem i oraz z wyrażeniem szlachectwa, jakieby posiadali, a to, nasamprzód ojciec familii, po nim synowie i wnukowie, tudzież jego rodzice, krewni linij bocznych i ich potomkowie, dalsi przynależący i czeladź męzka; przy tym porządku zresztą i na to baczyć należy, ażeby zawsze po każdym mężczyznie bezpośrednio następowali także jego synowie.

Gdzie wszystkie osoby męzkie prowadzą nazwisko ojca familii (gospodarza), położone będzie nazwisko familijne tylko przy tymże ostatnim, przy innych zaś samo tylko imię chrzestne.

Którzy prowadzą nazwiska familijne odmienne od nazwiska ojca familii, mają być wciągnieni z temiż właśnie nazwiskami.

Synowie przybrani, przybierają nazwisko ojca przybierającego, podrzutki nazwisko rodziców wychowawców, dzieci nieślubne, nazwisko wciągnione w protokoły chrztu; synowie z małżeństwa rożnego, nazwisko ojca swego rodzonego. W tej rubryce musi także przy wszystkich osobach męzkich, krótko być wyszczególniony stosunek ich pokrewieństwa do ojca familii, np. ojciec famili (gospodarz), syn, wnuk, dziad, teść, brat, szwagier, stryj, syn przybrany, syn wychowaniec, itp., przyczem dostatecznem jest namienić stosunek pokrewieństwa tego do ojca familii, tylko przy ojcach, przy ich synach zaś będzie stosunek ten tylko do ojców własnych odniesiony, np. Iwan, brat ojca familii (gospodarza), Marek, syn Iwana i t. d.

Jeżeli właściciel domu, nie mieszka w tymże, lecz go w najem wypuścił, winien wprawdzie w tej rubryce, równie jak i w czwartej być wymieniony, lecz dalej nie będzie już liczony. i tylko wzmianka o tem się uczyni, gdzie takowy w konskrypcyi jest zamieszczony.

Jeżeli nie ma dorosłych w domu mężów, zapisana będzie matka familii z imieniem i nazwiskiem swem, a jezeli jest wdową, z nazwiskiem zmarłego małżonka swego; zresztą zaś wciągnioną będzie w późniejszej rubryce VIII dla płci żeńskiej, nie indywidualnie, lecz tylko sumarycznie wraz z innem personale żeńskiem.

Gdy wszystkie osoby familii w tej robryce wciągnione zostały, uczyni się pod ostatnią osobą rubryki III. IV. i V. jeszcze dodatek następujący:

„Tu należą sumaryczne rubryki płci żeńskiej, zaludnienia krajowego i rzeczywistego, klasyfikacyi podług narodowości i religii, tudzież majętności."

Behausten am Ende, als integrirender Theil des Orts-Conscriptions-Buches angeschlossen. Um aber gleichwohl den, ein und dasselbe Haus bewohnenden Personal-Stand zu erfahren, wird im Aufnahms-Bogen des Hauses oder der behausten Familie, am Schlusse stets auf die dazu gehörigen besonderen Aufnahms-Bogen der mitwohnenden unbehausten Familien, und so auch umgekehrt, in diesen auf jene, durch Anführung der ersten Blattseite, bei der Conscription und den Rectificationen hinzuweisen seyn.

Die Eintragung der Familien geschieht, je nachdem sie behaust oder unbehaust sind, durch Auswerfung der Ziffer 1 in eine der beiden Spalten der Rubrik „Familien."

§. 9.

III. Tauf- und Zunamen der männlichen Individuen.

In der III. Rubrik werden sämmtliche männliche Individuen des Hauses, sie mögen abwesend oder Fremde seyn, oder nicht, mit ihren Tauf- und Zunamen, und mit Bezeichnung ihres etwaigen Adels, eingetragen, und zwar vor Allem der Hausvater, nach ihm seine Söhne und Enkel, dann seine Eltern, Seitenverwandten und ihre Abkömmlinge, die entfernteren Angehörigen und das männliche Gesinde; bei welcher Reihenfolge übrigens mitzubeobachten ist, dass immer gleich nach jedem männlichen Individuum zunächst seine etwaigen Söhne aufgeführt werden.

Wo alle männlichen Individuen den Zunamen des Hausvaters führen, wird nur bei diesem der Zuname, bei den übrigen der Taufname allein angesetzt.

Bei denjenigen, welche andere Zunamen haben, als der Hausvater, werden diese beigeschrieben.

Adoptiv-Söhne nehmen den Zunamen des Adoptiv-Vaters an, Findlinge erhalten den Zunamen ihrer Pflege-Eltern, unehliche Kinder den Zunamen, der im Tauf-Protokolle eingetragen wurde; Söhne verschiedener Ehen, den Zunamen ihres leiblichen Vaters. Auch muss in dieser Rubrik bei allen männlichen Individuen ihr Verwandtschafts-Verhältniss zum Hausvater, kurz angedeutet werden, z. B. Hausvater, Sohn, Enkel, Grossvater, Schwiegervater, Bruder, Schwager, Vetter, Adoptiv-Sohn, Pflegesohn etc., wobei es übrigens genügt, dass dieses Verwandtschafts-Verhältniss zum Hausvater bloss bei den Vätern, bei ihren Söhnen aber bloss die Beziehung zum Vater angemerkt werde, z. B. Ivan, Bruder des Hausvaters, Marco, Sohn des Ivan u. s. w.

Wenn der Eigenthümer des Hauses nicht in demselben wohnt, sondern es vermiethet hat, so wird er zwar in dieser Rubrik, so wie in der vierten genannt, aber nicht weiter gezählt, sondern bemerkt, wo er in der Conscription erscheint.

Wenn keine erwachsenen Männer im Hause sind, wird die Hausmutter mit Tauf- und Zunamen, und falls sie Witwe wäre, mit dem Zunamen ihres verstorbenen Gatten angeschrieben; übrigens aber in der späteren VIII. Rubrik des weiblichen Geschlechtes, nicht individuell, sondern mit dem übrigen weiblichen Personale nur summarisch eingetragen.

Wenn alle männlichen Individuen einer Familie in dieser Rubrik eingetragen sind, so wird unter dem letzten Individuum der III., IV. und V. Rubrik noch beigesetzt:

„Hiezu die summarischen Rubriken des weiblichen Geschlechtes, der einheimischen und effectiven Volksmenge, der Classification nach Nation und Religion, dann der Habschaften."

Utrzymanie imion żeńskich w ewidencyi, pozostawia się osobnym zanotowaniom w kompaniach.

§. 10.

IV. Kwalifikacya osób męzkich.

Wszelka inna własność osób męzkich, w rubryce III. wymienionych, szarża, urząd, profesya, przyczyna zachodzącej może wady jakiej itd. będzie krótkiemi słowy w rubryce IV. wyrażona; np. proboszcz w N. N., porucznik, podporucznik, może spensyonowany, feldfebel, rozpisany, szeregowiec, do rezerwy inrolowany, poborca myta, pocztmistrz, kupiec, kramarz, kowal, stolarz, czeladnik, chłopiec terminujący, parobek (zagraniczny, krajowy), ojciec kościelny, pastuch gminny itp.

Przy konskrypcyi półinwalida lub całego inwalida, musi ułomność jego być wymieniona; a jeżeli takowy oczywiście domowi poruczony być musi dla potrzebnego pielęgnowania, ma to w krótkości być wyrażone. Przy osobach na opiece zostających, musi opiekun być wymieniony.

§. 11.

V. Rok urodzenia osób męzkich.

Rok urodzenia każdej osoby męzkiej, wyrażony będzie w rubryce V. W razie zachodzącej tu wątpliwości, metryka rozstrzygnąć winna.

§. 12.

VI. Główny podział Graniczan męzkich krajowych.

Rubryka VI. obejmuje całą męzką ludność krajową ze stanowiska służbowania rzeczywistego, tudzież ze stanowiska jej zobowiązania i uzdolnienia do służby wojskowej. Takowa obejmuje trzy oddziały główne:

a) ludność służbę pełniącą,
b) „ służebną i
c) „ niesłużebną.

Każdy z tychże oddziałów głównych, dzieli się znowu wedle swych części składowych na kilka poddziałów.

§. 13.

Służbę pełniący.

Pierwszy oddział główny wykazuje osoby służbę pełniące, czy to wprost przy pułku, czy też gdzie indziej.

Do osób służbę w pułku pełniących, należą:

1. Oficerowie sztabowi i nadoficerowie:

Do oficerów sztabowych i nadoficerów, ci tylko będą policzeni, którzy należą do stanu pułku, bez względu, czy są nadliczbowi czy rzeczywiści.

Oficerowie spensyonowani, wtedy tylko między pełniących służbę będą zamieszczeni, jeżeli przyzwani zostali w miarę potrzeby służby do rzeczywistego pełnienia służby, z dodatkiem do pensyi.

Die namentliche Evidenthaltung des weiblichen Geschlechtes bleibt besonderen Vormerkungen der Compagnien überlassen.

§. 10.

IV. Qualification der männlichen Individuen.

Jede andere Eigenschaft der in der Rubrik III genannten männlichen Individuen, die Charge, das Amt, das Gewerbe, die Ursache der etwaigen Gebrechlichkeit u. s. w. wird mit kurzen Worten in der IV. Rubrik angedeutet. So wird z. B. eingetragen: Pfarrer in N. N., Oberlieutenant, Unterlieutenant, allenfalls pensionirt, Feldwebel, ausgeschrieben, Gemeiner, zur Reserve enrollirt, Mauth-Einnehmer, Postmeister, Handelsmann, Krämer, Schmid, Tischler, Geselle, Lehrjunge, Knecht (auswärtiger, einheimischer), Kirchenvater, Gemeindehirt u. s. w.

Wenn der Conscribirte Halb- oder Ganz-Invalid bezeichnet wird, muss sein Gebrechen genannt werden; fiele ein solcher seinem Hause, wegen der Wartung, die er benöthiget, offenbar zur Last, so wird auch dieses kurz angedeutet. Bei Mündeln muss der Vormund genannt werden.

§. 11.

V. Geburtsjahr der männlichen Individuen.

Das Geburtsjahr eines jeden männlichen Individuums wird in der V. Rubrik verzeichnet. Bei entstehendem Zweifel darüber entscheidet die Tauf-Matrikel.

§. 12.

VI. Haupt-Eintheilung der männlichen einheimischen Gränzbewohner.

Die Rubrik IV umfasst die ganze einheimische männliche Volksmenge aus dem Gesichtspuncte ihrer wirklichen Dienstleistung, dann ihrer Pflicht und Tauglichkeit zur militärischen Dienstleistung. Sie umfasst drei Haupt-Abtheilungen, und zwar:

a) dienende,

b) dienstbare, und

c) undienstbare.

Jede dieser Haupt-Abtheilungen löst sich wieder nach ihren einzelnen Bestandtheilen in mehrere Unter-Abschnitte auf.

§. 13.

Dienende.

Die erste Haupt-Abtheilung weiset die Dienenden aus, sie mögen unmittelbar beim Regimente oder sonst dienen.

Unter den zum Regimente gehörigen Dienenden erscheinen:

1. Die Stabs- und Ober-Officiere.

Unter den Stabs- und Ober-Officieren werden nur diejenigen eingetragen, die, sie mögen überzählig, oder in der Wirklichkeit seyn, zum Stande des Regimentes gehören.

Pensionirte Officiere wären nur dann unter den Dienenden zu führen, wenn sie etwa nach Erforderniss des Dienstes zur wirklichen Dienstleistung mit dem Supplemente auf ihre Pension beigezogen sind.

Zresztą oficerowie w służbie zostający, osiedli w Pograniczu, podług ogólnej zasady tam będą konskrybowani, gdzie są obecni. Przy własnych domach swych lub domach rodowych, zostaną oficerowie ci tylko z imieniem, nazwiskiem i kwalifikacyą swą wciągnieni, tudzież z nadmienieniem, gdzie właściwie są konskrybowani, i z wyszczególnieniem roku urodzenia, atoliż dalej nie będą policzeni;

2. strony sztabu wielkiego i małego;

3. szeregowcy, począwszy od feldfebla niżej idąc, bez różnicy, czy są w służbie, czy na urlopie, czy nadliczbowi.

Tu należą w miarę rzeczywistego ustanowienia, szeregowcy przy dywizyach szereżańskich i konnych, tudzież przy batalionie rezerwy; nakoniec też wszyscy forysie i słudzy prywatni;

4. inne personale administracyjne. Tu rozumieć należy te indywidua reszty oddziałów służby administracyjnej publicznej, ustanowionych nie dla większego powiatu jak powiat pułku (batalionu czajkistów), które wprawdzie należą do stanu pułku, lecz żadnej wojskowej szarży nie posiadają.

Te cztery podziały, stanowią summę osób, przy pułku służbę pełniących.

Pod innemi jeszcze osobami, służbę pełniącemi, rozumieć należy dalej te, które nie są bezpośrednio przy pułku ustanowionemi.

Tu należą brygadyerzy, komendanci wojskowi w fortecach granicznych, oficerowie od zakładów stadniczych, tudzież wszyscy na Pograniczu ustanowieni c. k. urzędnicy i ustanowieni za mniejszą płacę, którzy jako tacy nie są przydzieleni przy pułku pewnym, jako to: urzędnicy feldkriegskomisaryalni, ferflegowi, kontumacyjni, finansowi, urzędnicy od dyrekcyi budów, od poczty, dyrektorowie szkół, dyrektorowie nad lasami itd.

Summa wszystkich przy pułku służbę pełniących i summa innych takowych, stanowi summę wszystkich służbę pełniących.

§. 14.

Służebni.

Wprost po osobach, rzeczywiście służbę pełniących, następują w drugim oddziale głównym Pograniczan mężkich krajowych, mężczyzni służebni, t. j. ci z Pograniczan mężkich krajowych, którzy do służby uzdolnieni, oraz są obowiązani do osobistego pełnienia służby wojskowej i którzy obowiązkowi temu jeszcze zadosyć uczynić winni, albo już zadosyć uczynili, albo też dla szczególnych stosunków, od niego doczasowo wolnymi zostali; tudzież ci, którzy lubo nie do służby polowej, przynajmniej do służb gospodarczych jeszcze są zdolnymi.

§ 15.

Zdolni do służby polowej. Zdolni do służby domowej.

Służebni dzielą się:

A. Na zdolnych do służby polowej,

Uebrigens werden dienende Officiere, welche in der Gränze ansässig sind, nach dem allgemeinen Grundsatze dort conscribirt, wo sie sich aufhalten. Bei ihren eigenthümlichen oder bei ihren Stammhäusern, werden sie bloss mit Tauf- oder Zunamen, Qualification, nebst der Anmerkung, wo sie eigentlich conscribirt werden, dann mit dem Geburtsjahre eingetragen und nicht weiter gezählt;

2. die Parteien des grossen und kleinen Stabes;

3. die Mannschaft vom Feldwebel abwärts, sie möge wirklich dienen, beurlaubt oder überzählig seyn.

Hieher gehört auch nach Mass der wirklichen Aufstellung die Mannschaft der Serežaner- und Reiter-Divisionen, dann des Reserve-Bataillons, endlich auch alle Fourierschützen und Privatdiener;

4. das sonstige Administrations-Personale. Hierunter werden jene Individuen der übrigen bloss für einen Regiments- (Czaikisten-Bataillons-) und keinen grösseren Bezirk bestellten Abtheilungen des öffentlichen Administrations-Dienstes verstanden, die gleichfalls zum Stande des Regimentes gehören, denen aber keine militärische Charge beigelegt ist.

Diese vier Unter-Abschnitte machen die Summe der beim Regimente Dienenden aus.

Unter sonst noch Dienenden werden diejenigen verstanden, welche nicht unmittelbar beim Regimente angestellt sind.

Hieher gehören die Brigadiere, die Militär-Commandanten in den Gränz-Festungen, die Beschäl-Officiere, ferner alle in der Militär-Gränze angestellten k. k. Beamten und minder Besoldeten, die als solche nicht einem einzelnen Regimente zugewiesen sind, als: die feldkriegs-commissariatischen, Verpflegs-, Contumaz-, Finanz-, Bau-Directions- und Post-Beamten, die Schul- und Wald-Directoren u. s. w.

Die Summe der beim Regimente, und die Summe der sonst Dienenden bilden die Summe aller Dienenden.

§. 14.

Dienstbare.

Nach den Dienenden erscheinen in der zweiten Haupt-Abtheilung der einheimischen männlichen Gränzbewohner, zunächst die Dienstbaren, d. h. diejenigen einheimischen männlichen Gränzbewohner, welche bei vorhandener Eignung dazu die Verpflichtung zu persönlichen Militärdiensten tragen, und derselben noch zu entsprechen, oder bereits entsprochen haben, oder aber besonderer Verhältnisse wegen davon zeitlich befreit sind; ferner diejenigen, die, wenngleich nicht mehr zu Feldkriegs-, so doch zu Wirthschafts-Diensten noch tauglich sind.

§. 15.

Felddiensttaugliche. Hausdiensttaugliche.

Die Dienstbaren zerfallen:

A. In Felddiensttaugliche,

B. na zdolnych do służby domowej.

Za zdolnych do służby polowej, uważani będą z reguły wszyscy krajowi Pograniczanie męzcy, stojący w wieku lat 20 aż do 50, i nie mający żadnej ułomności, któraby ich wedle zasad wojskowych, czyniła niezdolnymi do służby polowej.

Zdolni do służby polowej są:

1. Służbie ulegli.

Do pełnienia osobistych służb wojskowych, obowiązany jest wedle §. 51 i 54 ustawy zasadniczej z dnia 7. Maja 1850, każdy Pograniczan męzki, posiadający na Pograniczu majątek nieruchomy, skoro po upłynionym wieku lat 20, za zdolnego cieleśnie został uznany.

Przeto mają wszyscy osiedli mężczyzni po ukończonym 20 roku wieku swego, przy konskrypcyi w obecności komisyi konskrypcyjnej, pod szczególnym jej dozorem, przez lekarza polowego jak najściślej być dochodzeni, poczem za zdolnych uznani, jeżeli za nimi nie przemawia żaden wyjątek prawa, jako służbie ulegli będą konskrybowani i do inrolacyi zanotowani.

Z tychże konskrybowani będą w kolumnie: „doczasowo przeszkodzeni", którym wedle §. 51 normy niniejszej przysłuża doczasowe uwolnienie od inrolacyi.

Nieobecni, których zupełnie do służby niezdolnymi czyni ułomność powszechnie wiadoma, konskrybowani będą jako służbie ulegli w kolumnie: „doczasowo przeszkodzeni"; takowi winni jednak wykazać przed władzą niezdolność swą, jak tylko powrócą.

2. Od służby wyjęci, a to:

a) Wysłużeni.

Do tych należą wszyscy mężczyźni, którzy wedle zasad w niniejszej normie co do inrolacyi i eksrolacyi ustanowionych, z porządku eksrolowani zostali z dotychczasowej swej klasy służbowej, i nie liczą jeszcze lat 50, ani też takowej ułomności na sobie nie mają, któraby ich niezdolnymi czyniła do służby polowej.

b) Dla gospodarstwa.

Tu należą wszyscy mężczyzni krajowi, do służby polowej zdolni, w wieku lat 20 aż do 50, w Pograniczu osiedli, którym przysłużają wyjątki od obowiązkowości inrolacyjnej w §. 53. wskazane, dopóki trwają warunki wyjątku. Ci, którzy wyjęci są jako wysłużeni podług *a)*, i oraz z powodu gospodarstwa, zostaną tylko w pierwszej kolumnie, to jest pod: „wysłużeni" wymienieni; ci zaś, którzy eksrolowani zostali nie z powodu klasy służbowej, w której zostawali, lecz wcześniej dla gospodarstwa, wymienieni będą nie pod „wysłużeni" lecz pod „wyjęci dla gospodarstwa."

B. in Hausdiensttaugliche.

Als felddiensttauglich gelten in der Regel alle jene einheimischen männlichen Gränzbewohner, welche in dem Alter zwischen 20 und 50 Jahren stehen, und die mit keinem solchen Gebrechen behaftet sind, dass sie nach den militärischen Grundsätzen zu Feldkriegs-Diensten untauglich macht.

Die Felddiensttauglichen sind:

1. Dienstpflichtige.

Zur Leistung persönlicher Militärdienste ist nach §. 51 und 54 des Grundgesetzes vom 7. Mai 1850, jeder männliche Gränzbewohner verpflichtet, welcher in der Gränze ein unbewegliches Vermögen besitzt, sobald er das 20. Lebensjahr vollstreckt hat, und dazu körperlich geeignet ist.

Es sind daher alle ansässigen, das 20. Lebensjahr vollendet habenden männlichen Individuen bei der Conscription in Gegenwart und unter besonderer Aufmerksamkeit der Conscriptions-Commission, durch den derselben beiwohnenden Feldarzt, dessen Erkenntniss jedoch nicht unbedingt massgebend ist, über ihre Feldkriegs-Diensttauglichkeit, auf das Genaueste zu untersuchen, und die tauglich befundenen, wenn sie keinen gesetzlichen Ausnahmsgrund für sich haben, werden als dienstpflichtig conscribirt und zur Enrollirung vorgemerkt.

Von diesen werden jene, welchen nach §. 51 dieser Norm eine zeitliche Nachsicht von der Enrollirung zu Statten kommt, in der Spalte „Zeitlich Verhinderte" conscribirt.

Abwesende, welche nicht eine notorische, vom Gemeinde-Ausschusse verbürgte Gebrechlichkeit, völlig dienstuntauglich macht, werden als Dienstpflichtige in der Spalte „Zeitlich Verhinderte" conscribirt, und es bleibt ihre Sache, bei ihrer Rückkehr ihre Untauglichkeit vor der Behörde zu erweisen.

2. Ausgenommene, und zwar:

a) Ausgediente.

Hieher gehören alle jene Männer, welche nach den in dieser Norm aufgestellten Ein- und Ausrollirungs-Grundsätzen, vermöge der Dienstes-Classe, in der sie gestanden, ordnungsmässig ausrollirt werden, wenn sie noch nicht 50 Jahre alt, und auch mit keinem, sie zu Feldkriegs-Diensten untauglich machenden Gebrechen, behaftet sind.

b) Wirthschaftswegen.

Hieher gehören alle jene einheimischen männlichen zu Feldkriegs-Diensten tauglichen Individuen im Alter von 20 bis 50 Jahren, welche in der Gränze ansässig sind, und denen die im §. 53 gemachten Ausnahmen von der Enrollirungs-Pflichtigkeit zu Statten kommen, in so lange, als die Bedingungen der Ausnahme vorhanden sind. Diejenigen, die zugleich als Ausgediente nach a), und Wirthschaftswegen nach b), ausgenommen sind, werden bloss in der ersteren Spalte, nämlich: „Ausgediente" ausgeworfen; diejenigen hingegen, die nicht vermöge der Dienstes-Classe, in der sie gestanden, sondern früher Wirthschaftswegen ausrollirt worden sind, werden nicht als „Ausgediente", sondern als „Wirthschaftswegen Ausgenommene" ausgeworfen.

Za zdolnych do służby domowej, uważani będą wszyscy Pograniczanie męzcy krajowi na gruncie osiedli, nie znajdujący się w żadnej służbie i liczący lat wieku swego albo 17 aż do 20, albo 50 aż do 60, tudzież stojący wprawdzie w wieku polowo-obowiązkowym od ukończonych lat 20 aż do 50, jednakże dla ułomności swej, tylko jako półinwalidzi do służby domowej jeszcze zdolni, a nie do służby polowej.

§. 16.

Niesłużebni.

W trzecim oddziale głównym wszystkich Pograniczan mężkich krajowych, znajdują się niesłużebni.

Ci albo należą do stanu Pograniczan na gruncie osiadłych, którzy przeszkodzeni są pełnić służbę li tylko z przyczyn fizycznych, przez wiek lub zupełną ułomność swą; albo też uwolnieni są od obowiązkowości wojskowej z mocy prawa dla pewnych powodów, bez względu, czy są do służby wojskowej zdolni czy nie; a przeto dzielą się:

A. na z natury niesłużebnych.

B. na z prawa uwolnionych.

§. 17.

Z natury niesłużebni.

Do niesłużebnych z natury należą:

1. Dorost czyli młodzież mężka niżej ukończonych lat 17.

2. Pograniczanie zupełnie inwalidzi. t. j. którzy albo

a) liczą lat 60, lub wiącej, albo którzy

b) lubo będąc w wieku, zdolnym przez się do służb polowych lub domowych, jednak dla ułomności swej, podług uznania tak ze strony lekarza jak komisyi konskrypcyjnej, nie są zdolni ani do służby polowej, ani domowej.

Ci, którzy nie dla wieku, lecz tylko dla ułomności swej, wedle postanowień paragrafu niniejszego i §. 15, albo za niesłużebnych, albo za niezdolnych do służby domowej, przeto za inwalidów lub półinwalidów zostali uznani, wymienieni będą w sposób odpowiedni nietylko w arkuszu spisowym, lecz oraz i w osobnym spisie indywidualnym dla inwalidów (§. 41), co też i o nieobecnych rozumieć się ma, którzy wedle §. 15 do służby polowej za niezdolnych uznani zostali, lub niezdolność tę następnie sami wykazali.

§. 18.

Z mocy prawa uwolnieni.

Jako prawnie uwolnieni, konskrybowani będą ci w §. 55 wyszczególnieni którym, dla szczególnych stosunków, przysłuża zupełne uwolnienie od obowiązku pełnienia służb polowych.

Zu den Hausdiensttauglichen gehören alle grundansässigen in keiner Dienstleistung stehenden einheimischen männlichen Gränzbewohner, welche sich in dem Alter von 17 bis 20, ferner von 50 bis 60 Jahren befinden, oder aber, welche zwar im felddiensttauglichen Alter vom vollendeten 20. bis zum 50. Jahre stehen, jedoch eines Gebrechens wegen, zu keinen Feldkriegs-, sondern nur zu Hausdiensten tauglich, somit halbinvalid sind.

§. 16.

Undienstbare.

In der dritten Haupt-Abtheilung aller einheimischen männlichen Gränzbewohner erscheinen die Undienstbaren.

Diese gehören entweder zu dem grundansässigen Gränzstande, und sind bloss aus physischen Ursachen, durch Alter oder gänzliche Gebrechlichkeit gehindert, Dienste zu leisten; oder aber sie sind ohne Rücksicht auf ihre Tauglichkeit oder Untauglichkeit zu Kriegsdiensten aus besonderen Gründen gesetzlich der Pflicht dazu enthoben; daher ihre Sonderung:

A. In natürlich Undienstbare,

B. in gesetzlich Befreite.

§. 17.

Natürlich Undienstbare.

Zu den natürlich Undienstbaren gehören:

1. Der Nachwuchs oder die männlichen Individuen unter vollendeten 17 Altersjahren.

2. Die ganz invaliden Gränzer, welche nämlich:

a) 60 Jahre, oder darüber alt sind, oder welche

b) bei feld- oder hausdiensttauglichem Alter, vermöge Gebrechen, nach ärztlichem und dem Befunde der Conscriptions-Commission, weder zu Feldkriegs-, noch zu Hausdiensten tauglich sind.

Diejenigen, welche nicht schon vermöge ihres Alters, sondern bloss vermöge ihrer Gebrechen, nach den Bestimmungen dieses, und des §. 15, als undienstbar, oder als bloss hausdiensttauglich, also ganz- oder halbinvalid erkannt sind, werden nebst der entsprechenden Auswerfung im Aufnahmsbogen, auch in das besondere Individual-Verzeichniss über die Invaliden (§. 41) eingetragen, was auch von den Abwesenden gilt, die nach §. 15 zu Felddiensten untauglich erklärt sind, oder diese ihre Untauglichkeit nachträglich dargethan haben.

§. 18.

Gesetzlich Befreite.

Als gesetzlich Befreite werden die im §. 55 bezeichneten Personen conscribirt, welchen wegen besonderer Verhältnisse die gesetzliche Befreiung von der Verpflichtung zu Feldkriegsdiensten zugestanden ist.

§. 19.

Ogólne uwagi nad rubrykę VI.

Co się tycze rubryki VI, wykazującej podług liczby całą ludność krajową rodzaju męzkiego, dodają się następujące ogólne uwagi:

1. Wciągnienie do wszystkich kolumn tejże rubryki, dzieje się za pomocą cyfry 1, dla każdej dotyczącej głowy.

2. Każdy Pograniczanin męzki, musi w rubryce VI wciągniony być raz w kolumnie, do której należy według własności swej, potem zaś jeszcze w kolumnach, w których wykazane są summy wszystkich osób, do jednej a tej samej klasy należących.

Tak np. znajduje się prosty fizylier (1) w kolumnie od feldfebla na dół idąc, (2) w kolumnie summy osób w pułku służbę pełniących i (3) w kolumnie summy wszystkich osób służbę pełniących, każdą razą oznaczony cyfrą 1.

3. Ponieważ każdy z tych trzech oddziałów głównych, drugie wyłącza tak, iż kto należy do osób służbę pełniących, nie może być policzonym do osób służebnych, ani też żaden z służebnych do niesłużebnych, wynika ztąd, iż także żadne indywiduum, wciągnione w którykolwiek z tych trzech oddziałów głównych rubryki VI, znajdować się nie może w żadnym z dwoch innych oddziałów głównych.

4. Z celu rubryki tej, wykazania całej ludności krajowej rodzaju męzkiego, wypływa właśnie, iż osoby do pojedynczych domów należące, a przez niejaki czas nieobecne, także w rubryce VI w kolumnach dotyczących będą policzone, ponieważ one do całej ludności należą, tudzież, iż cudzy w całej rubryce VI nie mogą być policzeni, ponieważ nie stanowią części, w skład ludności krajowej wchodzącej.

5. Podoficerowie i inni Graniczanie, w innych kompaniach służbę pełniący, znajdują się w arkuszach spisowych domów własnych rodowych, jak to już w §. 13 o oficerach osiadłych wspomniano, a co także i o forysiach, sługach prywatnych i parobkach krajowych rozumieć należy, tylko w rubryce III, IV i V, z nadmienieniem miejsca mieszkania, atoliż, ponieważ nie mogą być uważani jako nieobecni lub zakomenderowani, którzy na niejaki tylko czas od domów swych się oddalili, przeto nie będą w żadnej z rubryk następujących policzeni, lecz tylko w arkuszach spisowych tych domów w należyty sposób konskrybowani, gdzie są zamieszkali.

§. 20.

VII. Summa Pograniczan krajowych męzkich. VIII. Ludność żeńska.

IX. Summa całej krajowej ludności.

Summy pojedynczych kolumn rubryki VI, z wyjątkiem summaryów pojedynczych, dają, razem wziąwszy, summę całej ludności męzkiej krajowej; równie też powstaje summa ta tylko z zestawienia pojedynczych summaryuszów rubryki VI. Główna atoliż summa ta tym sposobem już będzie wyprowadzona, iż każde indywiduum męzkie ludności kra-

§. 19.

Allgemeine Anmerkungen über die VI. Rubrik.

Ueber die VI. Rubrik, welche die ganze einheimische Volksmenge männlichen Geschlechtes der Zahl nach ausweiset, werden nachstehende allgemeine Anmerkungen beigefügt:

1. Die Eintragung in sämmtliche Spalten dieser Rubrik geschieht mit der Ziffer 1, für jeden betreffenden Kopf.

2. Jeder einheimische männliche Gränzbewohner muss in der Rubrik VI Einmal in der Spalte, in welche er seiner Eigenschaft nach gehört, dann aber noch in den Spalten, in welchen die Summen aller zu einer und derselben Classe gehörigen Individuen ausgewiesen werden, vorkommen.

So erscheint z. B. ein gemeiner Füsilier (1.) in der Spalte vom Feldwebel abwärts, (2.) in der Spalte der Summe der beim Regimente Dienenden und (3.) in der Spalte der Summe aller Dienenden, jedesmal mit der Ziffer 1.

3. Da jedoch eine jede der drei Haupt-Abtheilungen die anderen ausschliesst, so, dass derjenige, der zu den Dienenden gehört, nicht zu den Dienstbaren, und kein Dienstbarer zu den Undienstbaren gerechnet werden kann, so folgt, dass auch kein Individuum, welches unter einer dieser drei Haupt-Abtheilungen der VI. Rubrik eingetragen worden ist, in einer der beiden anderen Haupt-Abtheilungen erscheinen kann.

4. Der Zweck dieser Rubrik, die ganze einheimische Volksmenge männlichen Geschlechtes auszuweisen, bringt es ebenso mit sich, dass die zu den einzelnen Häusern gehörigen Individuen, welche auf einige Zeit abwesend sind, gleichfalls in der VI. Rubrik in den betreffenden Spalten gezählt werden, weil sie mit zur ganzen Volksmenge gehören, dann, dass die Fremden in der ganzen VI. Rubrik nicht gezählt werden dürfen, weil sie keinen Bestandtheil der einheimischen Volksmenge ausmachen.

5. Unter-Officiere und andere Gränzer, welche in anderen Compagnien dienen, erscheinen in den Aufnahmsbogen ihrer Stammhäuser, wie diess schon, §. 13, in Ansehung der ansässigen Officiere bemerkt worden ist, und auch hinsichtlich der Fourierschützen, Privatdiener und einheimischen Knechte zu gelten hat, bloss in der III., IV und V. Rubrik mit dem Beisatze, wo sie wohnen; werden aber, da sie nicht bloss als Abwesende oder Commandirte, die nur auf einige Zeit von ihren Häusern abwesend sind, betrachtet werden können, in keiner der folgenden Rubriken gezählt, sondern in den Aufnahms-Bogen der Häuser, in denen sie wohnen, ordentlich conscribirt.

§. 20.

VII. Summe der männlichen einheimischen Gränzbewohner. VIII. Hiezu das einheimische weibliche Geschlecht. IX. Summe der ganzen einheimischen Volksmenge.

Die Summen der einzelnen Spalten der VI. Rubrik, mit Ausnahme der einzelnen Summarien, geben, zusammengezählt, die Summe der ganzen männlichen einheimischen Volksmenge; ebenso geht diese Summe aus der blossen Zusammenzählung der einzelnen Summarien der VI. Rubrik hervor. Diese Haupt-Summe wird jedoch schon dadurch gefunden,

jowej, także i w rubryce VII, oznaczone być ma cyfrą 1, zkąd summa główna już sama przez się wypływa.

Ludność żeńska krajowa, zostanie summarycznie zamieszczoną w rubryce VIII na dotyczącej linii poprzecznej (§. 9), a przez zliczenie summ obudwóch w rubryce VII i VIII, otrzyma się summę całej ludności krajowej, która wyrażoną będzie w rubryce IX także na linii, skreślonej pod ostatniem indywiduum męzkiem (§. 9).

§. 21.

X. Nieobecni. XI. Obcy. XII. Rzeczywisty stan całej ludności.

By się dowiedzieć o stanie ludności tak męzkiej jak żeńskiej, rzeczywiście istniejącej w czasie konskrypcyi, wykazane będą w rubryce X i XI wszystkie osoby męzkie i żeńskie nieobecne i obce, męzkie przez cyfrę (1), żeńskie summarycznie po osobach męzkich (§. 9).

Za nieobecnego uważany będzie Pograniczan, który wprawdzie zawsze jeszcze do stanu familii domu swego należy, a przetoż policzony być musi albo do inwiduów męzkich służbę pełniących, albo do służebnych, albo do niesłużebnych albo też do krajowej ludności białogłoskiej, atoliż na niejaki czas, nie na zawsze, lub na czas wcale niepewny oddalił się od domu swego, albo gdzie indziej zakomenderowanym został, lub wymaszerował.

Jako obcy ten będzie uważany, który, nie będąc stałym członkiem domu, w którym przemieszkuje, tylko na czas krótki w nim się zatrzymuje i nie należy do związku pułku własnego (batalionu czajkistów, komuny).

Ponieważ pobyt nieobecnych nie zawsze z pewnością jest wiadomy, przeto ogranicza się wykazanie takowych li tylko na jednę podług płci podzieloną rubrykę, a miejsce pobytu osoby męzkiej nieobecnej, jeżeliby w tym lub owym przypadku było wiadomo, może w rubryce IV (o kwalifikacyi) krótko być namienione.

Obcy zaś mają podług pochodzenia swego czy z Pogranicza, czy z innych krajów koronnych, czy też z zagranicy, w przeznaczonych ku temu podzielnych kolumnach rubryki XI być wykazani i w czwartej kolumnie tejże rubryki zesummowani.

Ponieważ nieobecni policzeni zostali w rubryce VI, VII i VIII, przetoż także i w rubryce IX; obcy zaś w tych rubrykach nie są objęci, przeto dla wywiedzenia się o rzeczywistym stanie całej ludności, muszą być odtrąceni nieobecni mężowie od summy rubryki VII, nieobecne kobiety od summy rubryki VIII, równie też doliczeni być mają obcy mężowie do summy rubryki VIII.

Otrzymane w ten sposób rezultaty, są summarycznie wciągnione w dwóch pierwszych kolumnach rubryki XII na linii, znajdującej się pod ostatnią osobą męzką (§. 9), a wypadająca ztąd summa główna, zamieszczoną być ma w trzeciej kolumnie tejże samej rubryki.

dass jedes männliche Individuum der einheimischen Volksmenge, auch in der VII. Rubrik mit 1 ausgeworfen wird, wodurch sich am Ende die Haupt-Summe von selbst ergibt.

Das weibliche Geschlecht der einheimischen Volksmenge wird summarisch in der VIII. Rubrik auf der betreffenden Quer-Linie (§. 9) angesetzt, und durch Addirung der beiden Summen in der VII. und VIII. Rubrik, die Summe der ganzen einheimischen Volksmenge erhoben, welche in der IX. Rubrik, gleichfalls in der, unter dem letzten männlichen Individuum gezogenen Linie (§. 9) aufgeführt wird.

§. 21.

X. Die Abwesenden davon. XI Die Fremden dazu. XII. Effectiver Stand der ganzen Volksmenge.

Um nun den zur Zeit der Conscription wirklich vorhandenen Stand der männlichen und weiblichen Volksmenge zu erfahren, werden alle männlichen und weiblichen Abwesenden und die Fremden in der X. und XI. Rubrik, die männlichen mit der Ziffer (1), die weiblichen summarisch nach den männlichen Individuen (§. 9) ausgewiesen.

Als abwesend gilt derjenige Gränzbewohner, der zwar noch immer zum Familien-Stande seines Hauses gehört, und mithin zu den dienenden, oder zu den dienstbaren, oder zu den undienstbaren Individuen männlichen, oder zur einheimischen Volksmenge weiblichen Geschlechtes gerechnet wird, aber auf einige Zeit, nicht für immer, oder auf ganz und gar unbestimmte Dauer, von seinem Hause sich entfernt hat, oder irgend wohin commandirt worden, oder ausmarschirt ist.

Als Fremder aber wird dasjenige Individuum betrachtet, welches, ohne ein bleibendes Mitglied des Hauses zu seyn, in welchem es wohnt, nur auf kürzere Zeit in demselben sich aufhält, und nicht zum Verbande des eigenen Regimentes (Czaikisten-Bataillons, Communität) gehört.

Da der Aufenthalt der Abwesenden nicht immer mit Verlässlichkeit bekannt ist, so beschränkt sich die Nachweisung derselben auf eine einzige, nach Geschlecht getheilte Rubrik, und der fallweise bekannte Aufenthalts-Ort eines abwesenden männlichen Individuums, kann in der IV. Rubrik (Qualification) kurz angedeutet werden.

Die Fremden dagegen werden je nach ihrer Herkunft aus der Militär-Gränze, aus anderen Kronländern, oder aus dem Auslande, in den darnach eröffneten abtheiligen Spalten der XI. Rubrik ersichtlich gemacht, und in der vierten Spalte derselben summirt.

Da nun die Abwesenden in der VI., VII. und VIII., mithin auch in der IX. Rubrik mitgezählt worden, die Fremden aber in diesen Rubriken nicht begriffen sind, so müssen, um den effectiven Stand der ganzen Volksmenge zu erfahren, die abwesenden Männer von der Summe der VII., die abwesenden Weiber von der Summe der VIII. Rubrik abgeschlagen, und die fremden Männer der Summe in der VII., die fremden Weiber der Summe der VIII. Rubrik zugezählt werden.

Die hiedurch erhaltenen Resultate sind in den zwei ersten Spalten der XII. Rubrik auf der unter dem letzten männlichen Individuum gezogenen Linie (§. 9) summarisch einzutragen, und die daraus sich ergebende Haupt-Summe ist in der dritten Spalte eben dieser Rubrik anzusetzen.

Taż summa główna, przedstawiająca rzeczywisty stan całej ludności, musi się równać summie, wypadającej ze summy ludności krajowej (pod rubryką IX), gdy odciągnioną będzie summa wszystkich obecnych a doliczoną summa wszystkich obcych.

§. 22.

Postawienie osób dłużej nad lat 10 nieobecnych w stanie ubytku:

Wszyscy nieobecni, dłużej nad lat 10 oddaleni, pobytu nieprawnego i niewiadomego, będą w listach konskrypcyjnych, w stanie ubytku postawieni, jeżeli komisye konskrypcyjne przekonane są o bezskuteczności reklamacyj poczynionych, i jeżeli w tym lub w owym przypadku pojedynczym nie zarządzono inaczej w tej mierze przez specyalnie przepisane czynności urzędowe. Powtórne przyjęcie członka domowego, w stanie ubytku postawionego, a nazad przybyłego do spólnictwa domu, zawisło od większości głosów członków domowych płci obojga, prawo głosowania mających.

Nieobecni zresztą dokładnie będą zanotowani.

Co się tycze krajowców obcych w Pograniczu przebywających, powinien po każdej konskrypcyi lub rektyfikacyi udzielony być wyciąg dotyczącym władzom politycznym, aby ich w swych powiatach werbunkowych zawsze w należytej mieli ewidencyi.

§. 23.

Klasyfikacye zaludnienia krajowego, podług narodowości, religii, zaślubienia, stanu i zatrudnienia:

Gdy przez dotychczasowe rubryki liczba ludności krajowej i rzeczywistej wykazaną, i oraz klasyfikacya sług jest dokonaną, wykazuje XIII rubryka inne stosunki Pograniczan krajowych, na których znajomości zależy administracyi rządowej.

Ponieważ rubryka z poddziałami swemi sama przez się już jasną jest, potrzebne są tu tylko uwagi następujące:

1. W kolumnach, wykazujących różne narodowości i strony religijne, zostaną wciągnieni summarycznie wszyscy Pograniczanie krajowi bez różnicy na linii, pod ostatniem indywiduum męzkiem znajdującej się (9).

Zresztą pod „inni“, wciągnione będą wszystkie narodowości inne, do poprzednich rubryk nie należące; do Romanów ci tylko mają być policzeni, którzy rzeczywiście do tego szczepu należą, przetoż także po romańsku mówią, a nie zaś i ci, którzy w kilku okolicach, mianowicie w Slawonii i Kroacyi, Wołochami są nazwani, w rzeczy samej zaś Sławianami są obrządku nieunickiego.

2. Zaślubieni, równie jak niezaślubieni i owdowieli mężczyzni i białogłowy, wykazani będą w kolumnach właściwych, mężowie cyfrą 1, białogłowy sumarycznie na linii poprzecznej, dla nich przeznaczonej (§. 9).

3. Ponieważ oddziały rubryki XIII: narodowość, religia, zaślubieni i niezaślubieni całą narodowość krajową obejmują, przeto summy wszystkich narodów, wszystkich

Diese Haupt-Summe, welche den effectiven Stand der ganzen Volksmenge darstellt, muss gleich seyn der Summe, welche sich ergibt, wenn von der Summe der einheimischen Volksmenge (Rubrik IX) die Summe aller Abwesenden abgezogen, die Summe aller Fremden aber zugezählt wird.

§. 22.

Inabgangbringung der länger als 10 Jahre Abwesenden.

Alle Abwesenden, welche länger als 10 Jahre unbefugt und unbekannten Aufenthaltes von ihren Häusern entferni sind, werden, wenn nicht fallweise durch specielle vorschriftmässige Amtshandlungen diessfalls schon verfügt worden, nachdem sich die Conscriptions-Commissionen von der Fruchtlosigkeit der geschehenen Reclamirung überzeugt haben, in den Conscriptions-Listen in Abgang gebracht. Die Wieder-Aufnahme eines so in Abgang gebrachten und zurückgekehrten Hausgenossen in die Hausgemeinschaft hängt von dem Mehrheitsbeschlusse der stimmberechtigten Hausgenossen beiderlei Geschlechtes ab.

Die Abwesenden sind übrigens genau in Vormerkung zu halten.

Ueber die in der Militär-Gränze sich aufhaltenden fremden Inländer ist nach jeder Conscription oder Rectification den betreffenden politischen Behörden der Auszug mitzutheilen, damit jene in ihren Werbbezirken in steter Evidenz bleiben.

§. 23.

XIII. Classification der einheimischen Volksmenge nach der Nation, nach der Religion, nach der Verehelichung, nach dem Stande und nach der Beschäftigung.

Nachdem durch die bisherigen Rubriken die Zahl der einheimischen und der effectiven Volksmenge erhoben, auch die Classification der Dienenden bewirkt worden, so weiset die XIII. Rubrik die übrigen Verhältnisse der einheimischen Gränzbewohner aus, deren Kenntniss für die Staatsverwaltung Interesse hat.

Da diese Rubrik mit ihren Unter-Abtheilungen an sich klar ist, so scheinen hierüber nur die nachstehenden Anmerkungen nöthig.

1. In den Spalten, welche die verschiedenen Nationen und Religions-Parteien ausweisen, werden alle einheimischen Gränzbewohner ohne Unterschied, auf der unter dem letzten männlichen Individuum gezogenen Linie (§. 9) summarisch eingetragen. Uebrigens werden unter den „Sonstigen" alle in die früheren Rubriken nicht gehörigen Völker ohne Unterschied begriffen; zu den Romanen sind nur diejenigen zu zählen, welche wirklich zu diesem Volksstamme gehören, mithin auch romanisch sprechen, nicht aber auch jene, die in mehreren Gegenden, besonders in Slavonien und Croatien, Wallachen genannt werden, während sie reine Slaven nicht unirten Glaubens sind.

2. Die verehelichten, dann die ledigen und verwitweten Männer und Weiber werden in den betreffenden Spalten, die Männer mit der Ziffer 1, die Weiber summarisch auf der für sie bestimmten Quer-Linie (§. 9) ausgewiesen.

3. Da die Abtheilung der XIII. Rubrik: Nation, Religion, Verehelichte und Ledige, die ganze einheimische Volksmenge umfassen, so müssen die Summen aller Nationen, aller

stron religijnych, tudzież wszystkich zaślubionych, owdowiałych i niezaślubionych, wziąwszy poszczególnie, równe być muszą ludności, w rubryce IX. wykazanej.

Podług stanu i zatrudnienia, wykazane będą tylko osoby męzkie; a ponieważ słudzy już w rubryce VI okolicznie zostali zapisani, może tu o tych tylko być mowa, którzy nie należą do sług, to jest:

a) o duchownych, o wojskowych i urzędnikach spensyonowanych. Ci wykazani być winni w tej rubryce tylko dla swej osoby własnej, jednakowoż indywidualnie przez cyfrę 1;

b) o honoracyorach, którzy także dla swej osoby własnej indywidualnie cyfrą 1 są wykazani. Do honoracyorów należą tacy Pograniczanie, którzy nie będąc wojskowymi, lub c. k. urzędnikami, nie żyją z prowadzenia gospodarstwa granicznego ani z rzemiosła, lecz li tylko z prowizyj od kapitałów; tudzież doktorzy praw, medycyny i chirurgii, nie stojący w żadnej służbie publicznej, nakoniec owi z artystów malarstwa, rzeźbiarstwa i muzyki, którzy wykazali się, że otrzymali premium w akademii kunsztów plastycznych albo w konserwatoryum;

c) o żyjących z profesyi. Z tych wykazani być mają li tylko ojcowie domów i parobcy, a to poszczególnie cyfrą 1, podług różnych gałęzi zarobkowych, jakiemi się trudnią.

§. 24.

XIV. Majętność Pograniczan.

Majętności Pograniczan, muszą być wykazane podług własnych ich podań, uczynionych w obecności miejscowych starszych i innych familij, a to sumarycznie w rubryce XIV i ostatniej na linii poprzecznej, znajdującej się pod ostatnią osobą męzką.

§. 25.

Powtarzanie głównej konskrypcyi.

Główna konskrypcya w Pograniczu, z reguły co piąty rok będzie przedsiębrana i przez ministeryum wojny w czasie należytym dla wszystkich prowincyj pogranicznych naprzód zarządzona. Potrzebne ku temu druki, będą kosztem rządu sprawione i władzom granicznym wcześnie doręczone.

§. 26.

Czas do przedsiębrania konskrypcyi i rektyfikacyi.

Co się tycze czasu konskrypcyi i rektyfikacyi, służyć ma za regułę, iż jedna jak druga zawsze po żniwie nastąpić ma. Takowa przeto uskutecznioną być ma około czasu od 15 Sierpnia aż do końca Września, a jeżeli nie zajdą osobne okoliczności, wyjątku wymagające, w tym samym przeciągu jednocześnie przy wszystkich pułkach pogranicznych, przy batalionie czajkistów i w komunach wojskowych.

Religions-Parteien, dann aller Verehelichten, Verwitweten und Ledigen, jede für sich, gleich seyn, der in der IX. Rubrik ausgewiesenen Volksmenge.

Nach ihrem Stande und nach ihrer Beschäftigung werden nur die männlichen Individuen ausgewiesen; und da die Dienenden schon in der VI. Rubrik umständlich verzeichnet wurden, so ist hier nur von denjenigen die Rede, welche nicht zu den Dienenden gehören, nämlich:

a) von den Geistlichen und von den pensionirten Militärs und Beamten. Diese werden in dieser Rubrik nur für ihre Person, aber individuell mit der Ziffer 1 ausgesetzt;

b) von den Honoratioren, welche gleichfalls für ihre Person individuell mit der Ziffer 1 ausgewiesen werden. Zu den Honoratioren gehören solche Gränzbewohner, welche ohne Militärs oder k. k. Beamte zu seyn, doch nicht von Gränzwirthschaften, oder von irgend einem Erwerbe, sondern bloss von den Zinsen ihrer Capitalien leben; ferner die in keinem öffentlichen Dienste stehenden Doctoren der Rechte, Medicin und der Chirurgie, endlich jene Künstler, nämlich: Maler, Bildhauer und Tonkünstler, welche nachweisen, dass sie auf einer Akademie der bildenden Künste, oder auf einem Conservatorium ein Prämium erhalten haben;

c) von den vom Erwerbe Lebenden. Von diesen werden durchaus nur die Hausväter und die Knechte, und zwar individuell mit der Ziffer 1, nach den verschiedenen Erwerbszweigen, die sie betreiben, ausgewiesen.

§. 24.

XIV. Habschaften der Gränzbewohner.

Die Habschaften der Gränzbewohner müssen nach ihren eigenen, in Gegenwart der Orts-Aeltesten und anderer Familien ertheilten Angaben summarisch in der XIV. und letzten Rubrik auf der nach dem letzten männlichen Individuum gezogenen Quer-Linie ausgewiesen werden.

§. 25.

Wiederholung der Haupt-Conscription.

Die Haupt-Conscription in der Militär-Gränze wird in der Regel jedes fünfte Jahr vorgenommen, und vom Kriegsministerium rechtzeitig für alle Gränz-Provinzen im Voraus angeordnet. Die hiezu erforderlichen Impressen werden auf Staatskosten beigeschafft und den Gränzbehörden bei Zeiten zugemittelt.

§. 26.

Zeitpunct derselben und der Rectification.

Als Regel für den Zeitpunct der Conscription und der Rectification wird festgesetzt, dass sie, wenn die Ernte vorüber ist, vorzunehmen. Sie wird daher hiernach beiläufig in dem Zeitraume vom 15. August bis Ende September, und wenn nicht besondere Umstände eine Ausnahme nothwendig machen, in diesem Zeitraume gleichzeitig bei allen Gränz-Regimentern, dem Czaikisten-Bataillon und in den Militär-Communitäten zu bewirken seyn.

§. 27.

Komisye konskrypcyjne.

Daty, jakie konskrypcya wykazać winna, muszą jak najdokładniej być sporządzone, przez komisye konskrypcyjne ustanowione.

§. 28.

Członkowie tychże.

Komisye takowe konskrypcyjne, składać się winny:

A. Dla całej objętości każdego pułku granicznego i bataljonu czajkistów, z jednego oficera sztabowego i lekarza pułkowego: oprócz tego

B. przy sztabie tam, gdzie miejsce ma osobna konskrypcya sztabowa, z kapitana, prowadzącego interesa administracyjne pułku, i z pierwszego rachmistrza pułkowego, który sprawować ma zaciąganie do rubryk;

C. w powiatach kompanijnych z komendanta kompanijnego, z oficera podrzędnego, sprawy administracyjne przy kompanii prowadzącego, z lekarza polowego, do kompanii przydzielonego, nareszcie z przełożonego lub najstarszego miejscowego;

D. w komunach wojskowych komisya rzeczona składać się będzie z burmistrza, z dwóch radców magistratualnych, z fizyka kommuny albo lekarza, tudzież z wydziału gminnego.

Członkowie lekarze przy komisyi tej mają zresztą głos tylko w kwestyach, dotyczących fizycznej zdolności konskrybowanych.

§. 29.

Użycie metryk chrztu do oznaczenia roku urodzenia.

Dla dokładnego wciągnienia roku urodzenia indywiduów męskich przybrany będzie do komisyi tejże wedle potrzeby pleban miejscowy lub zastępca jego z książkami matrykułowemi.

§. 30.

Przygotowanie do konskrypcyi.

Do przedsięwzięcia konskrypcyi muszą przygotowania w ten sposób naprzód być zarządzone, ażeby roboty konskrypcyjne przez komisyę przedsiębrane być mogły bez wszelkiej przeszkody i bez wszelkiego uszczerbku czasu.

§. 31.

Miejsce konskrypcyi.

Konskrypcya odbywać się ma z reguły w siedlisku gminy, jeżeli zaś to nieco jest rozciąglejsze, będą ku temu takie punkta obrane, na którychby się konskrybujący znajdować mogli z jak najmniejszym uszczerbkiem czasu.

§. 27.

Conscriptions-Commissionen.

Die Daten, welche die Conscription liefern soll, müssen durch eigene, hiezu bestimmte Conscriptions-Commissionen auf das Genaueste aufgenommen werden.

§. 28.

Glieder derselben.

Die Conscriptions-Commissionen haben zu bestehen:

A. *Für den ganzen Umfang eines jeden Gränz-Regimentes und des Czaikisten-Bataillons aus Einem Stabs-Officier und dem Regiments-Arzte; nebstdem*

B. *beim Stabe dort, wo eine besondere Stabs-Conscription besteht, aus dem die Administrations-Geschäfte des Regimentes führenden Hauptmanne und dem ersten Regiments-Rechnungsführer, welch' letzterem die Eintragung in die Rubriken obliegt;*

C. *in den Compagnie-Bezirken aus dem Compagnie-Commandanten, dem die Administrations-Geschäfte bei der Compagnie führenden subalternen Officiere, dem bei der Compagnie eingetheilten Feldarzte, endlich aus dem Vorstande oder den Orts-Aeltesten des betreffenden Ortes;*

D. *in den Militär-Communitäten hat diese Commission aus dem Bürgermeister, zwei Magistrats-Räthen, dem Communitäts-Physikus oder Arzte, endlich aus dem Gemeinde-Ausschusse zu bestehen.*

Die ärztlichen Glieder dieser Commission sind übrigens nur in Fragen der physischen Tauglichkeit der Conscribirten stimmberechtiget.

§. 29.

Zuhilfenahme der Taufmatrikel zur Bestimmung des Geburtsjahres.

Wegen richtiger Verzeichnung des Geburtsjahres der männlichen Individuen hat nach Erforderniss der Ortspfarrer oder sein Stellvertreter mit den Matrikelbüchern dieser Commission sich anzuschliessen.

§. 30.

Vorbereitung zur Conscription.

Zur Vornahme der Conscription müssen die Vorbereitungen allenthalben im Voraus der Art getroffen seyn, dass die Conscriptions-Arbeiten ohne alle Störung und Zeitversäumniss durch die Commission vorgenommen werden können.

§. 31.

Ort der Conscription.

Die Conscription hat in der Regel in dem Sitze der Gemeinde stattzufinden, ist jedoch diese zu ausgedehnt, so sind dazu solche Puncte zu wählen, wohin die Conscribirenden mit der geringsten Zeitversäumniss erscheinen können.

§. 32.

Kolejna następność miejsc.

Przy pułkach konskrypcyjnych i batalonie czajkistów konskrybowane będą, o ile stosunki położenia nie czynią potrzebnem odstąpienia, nasamprzód miejsce sztabu, albo jeżeli takowe jest kommuną wojskową, sztab tamże znajdujący się, potem każde do kompanii sztabowej należące miejsce, następnie każde pojedyncze miejsce reszty kompanij, a w każdym miejscu każdy pojedynczy dom z kolei numerów.

§. 33.

Konskrypcya w komunach wojskowych.

W komunach wojskowych może konskrypcya być przedsięwziętą przed albo też podczas konskrypcyi w powiatach pułkowych.

§. 34.

Konskrypcya osób w miejscu zamieszkania.

Za główną zasadę służyć ma, iż każde indywiduum tam ma być konskrybowane, gdzie zamieszkuje; przeto też i indywidua do sztabu należące znajdują się zamieszczone w księgach konskrypcyjnych tych miejsc, w których są zamieszkałe.

§. 35.

Konskrypcya roypoczęta trwać ma nieprzerwanie. Summaryum miejscowe. Summaryum kompanijne.

Jak skoro konskrypcya w miejscu jakiem została rozpoczętą, musi bez przerwy aż do końca być prowadzoną, do czego, wyjąwszy niedziele i dni świąteczne, przeznaczone zostają godziny przed południem od 8 aż do 12, po południu od 3 aż do 6.

Po ukończonej konskrypcyi miejsca, podpisze komisya konskrypcyjna dla stwierdzenia należytego spisania, tak ostatni arkusz spisowy jako i summaryum miejsca dotyczącego podług domów zestawione.

Z tych miejscowych summaryów wszystkich miejsc powiatu własnego, zestawi kompania summaryum kompanijne podług miejsc ułożone, w dwóch egzemplarzach równobrzmiących, z których jedno *pare* przeseła pułkowi, który z tegoż, a ewentualnie z osobnego summaryum sztabowego ułożyć summaryum pułkowe podług miejsc zestawione, w trzech egzemplarzach, z których dwa parya prześle komendantowi krajowemu wojskowemu przez brygadyera.

§. 36.

Osobiste znajdowanie się i zawezwanie do konskrypcyi.

Każdy obowiązany jest, osobiście stawać przed komisyą konskrypcyjną, o ile od tego zawisł cel konskrypcyi, albo przepis ten nie zawiera wyjątków specyalnych.

Z reguły więc stawać mają przed komisyą oprócz ojca familii wszyscy także inni członkowie familii, jeżeli nie liczą niżej lat 17, i nie są przez wiek swój wysoki, przez

§. 32.

Reihenfolge der Ortschaften.

Bei den Gränz-Regimentern und dem Czaikisten-Bataillon wird, wofern nicht die Situations-Verhältnisse eine Abweichung nöthig machen, der Stabs-Ort, oder wenn dieser eine Militär-Communität ist, der dort befindliche Stab zuerst, dann jede zur Stabs-Compagnie gehörige Ortschaft, und sonach jeder einzelne Ort der übrigen Compagnien, und in jedem Orte jedes einzelne Haus, nach der Ordnung der Haus-Nummern conscribirt.

§. 33.

Conscription in den Militär-Communitäten.

In den Militär-Communitäten kann die Conscription vor oder auch während der Conscription in den Regiments-Bezirken vorgenommen werden.

§. 34.

Conscribirung der Individuen in ihrem Wohnorte.

Als Hauptgrundsatz gilt, dass jedes Individuum dort conscribirt werde, wo dasselbe wohnt; mithin erscheinen auch die zum Stabe gehörigen Individuen in den Conscriptions-Büchern der Orte, in welchen sie wohnen.

§. 35.

Nichtunterbrechung der begonnenen Conscription. Orts-Summarium. Compagnie-Summarium.

Sobald die Conscription in irgend einem Orte begonnen hat, muss sie bis zur Vollendung ununterbrochen fortgesetzt, und dazu, Sonn- und Feiertage ausgenommen, jeden Vormittag die Zeit von 8 bis 12 Uhr, jeden Nachmittag von 3 bis 6 Uhr benützt werden.

Ist einmal die Conscription eines Ortes beendet, so hat die Conscriptions-Commission zur Verbürgung der richtigen Aufnahme, sowohl den letzten Aufnahms-Bogen, als auch das häuserweise Summarium des betreffenden Ortes zu unterfertigen.

Aus diesen Orts-Summarien aller Orte des eigenen Bezirkes, wird von der Compagnie das ortschaftenweise Compagnie-Summarium in duplo gestellt, und davon ein Pare dem Regimente eingesendet, welches daraus, und eventuell aus dem besonderen Stabs-Summarium, das compagnieweise Regiments-Summarium in triplo stellt, und davon zwei Parien im Wege des Brigadiers dem Landes-Militär-Commandanten einsendet.

§. 36.

Persönliches Erscheinen und Bestellung zur Conscription.

Jedermann ist verpflichtet, persönlich vor der Conscriptions-Commission, in soferne davon der Zweck derselben abhängig ist, oder diese Vorschrift keine speciellen Ausnahmen festsetzt, zu erscheinen.

Es haben demnach in der Regel nebst dem Hausvater auch alle anderen männlichen Familien-Glieder, wenn sie nicht unter 17 Jahren alt, durch hohes Alter, Gebrechlichkeit

ułomności lub chorobę w tem przeszkodzeni, lub też w służbie komenderowani lub urlopowani, — a to w tym porządku, w którym bieżą numera domów ich.

Muszą przeto, z uwagi na ich sprawunki domowe, zamówieni być zawsze na to przedpołudnie lub popołudnie, w któremby ich wedle prawdopopobieństwa trafić mogła kolej, a po uskutecznionej konskrypcyi muszą także natychmiast być odprawieni.

Zresztą zaś muszą obecni udzielać wszelkie potrzebnej wiadomości o wszystkiem, cokolwiek dotycze domowników ich nieobecnych.

§. 37.

Publiczne przedsięwzięcie konskrypcyi.

Dla przeszkodzenia wszelkiemu zatajeniu osób lub majętności, ma się konskrypcya odbywać publicznie i w przytomności kilku familij.

§. 38.

Fasye konskrypcyjne.

Od osobistego stawania przed komisyą konskrypcyjną są wolnymi wraz z przynależącymi swymi:

1. Rzeczywiści i spensyonowani c. k. jenerałowie i oficerowie sztabowi, tudzież urzędnicy, w randze oficerów sztabowych stojący.

2. Wyżsi duchowni od arcykapłana zacząwszy, albo innej podobnej godności.

Tymże doręczony być ma arkusz spisowy konskrypcyjny, w którym zapełnić (zeznać siebie samych i swoich przynależących) mają tak dla siebie jako i dla przynależących swych rubryki podług przepisu, i stwierdzić prawdziwość zeznania własnoręcznym podpisem swoim.

Też osebne spisowe arkusze zeznania będą, jeżeli strony konskrybowane mieszkają w własnych domach oddzielnych, między te arkusze spisowe miejsca włożone, między które podług liczby domu należą, poczem liczbą bieżącą zostaną zapaginowane.

Jeżeli zaś w domach, w których mieszkają, znajdują się jeszcze inne familie, nie należące do nich, atoliż mające być konskrybowanemi, wporządkowany będzie, a to w miarę tego, czy ta lub owa familia głównym jest mieszkańcem domu, w sposób wyż rzeczony arkusz spisowy lub też arkusz zeznania familii głównej między arkusze spisowe miejsca, gdyż przeciwnie arkusze spisowe lub arkusze zeznania innych familij, za najmem mieszkających, na końcu do arkuszów spisowych, podług domów sporządzonych, przyłączone być mają stosownie do przepisu §. 8 i innych tamże wskazanych odsełek wzajemnych.

§. 39.

Paginowanie arkuszów spisowych. Księga konskrypcyjna miejscowa.

Stronice arkuszów spisowych miejsca będą w tym porządku numerowane, w którym następować winny pojedyncze arkusze spisowe podług liczb domów uporządkowane.

Paginowanie takowe bez przerwy bieżeć będzie także i przez arkusze drugie czyli stykające się, jeżeliby takowe pojedynczym domom dla liczniejszego personalu były

oder Krankheit verhindert, im Dienste commandirt oder beurlaubt sind, in der Ordnung vor der Commission zu erscheinen, in welcher die Nummern ihrer Häuser laufen.

Sie müssen daher zur Berücksichtigung ihrer häuslichen Geschäfte immer auf jenen Vor- oder Nachmittag, an welchem sie der Wahrscheinlichkeit nach, die Reihe treffen kann, bestellt, und nach der Conscribirung sogleich wieder entlassen werden.

Uebrigens müssen die Anwesenden über alles, was ihre nicht erschienenen Hausgenossen betrifft, die nöthigen Auskünfte zu geben im Stande seyn.

§. 37.

Oeffentliche Vornahme der Conscription.

Um jede Verheimlichung von Personen oder Habschaften zu verhindern, muss die Conscription öffentlich und in Gegenwart mehrerer Familien geschehen.

§. 38.

Conscriptions-Fassionen.

Von dem persönlichen Erscheinen vor der Conscriptions-Commission sind, sammt ihren Angehörigen, befreit:

1. Die activen und pensionirten k. k. Generäle und Stabs-Officiere, dann Beamte, welche Stabs-Officiers-Rang haben.

2. Die höhere Geistlichkeit vom Erzpriester, oder einer anderen gleichen Würde aufwärts.

Denselben wird ein Conscriptions-Aufnahms-Bogen zugestellt, in welchem sie für sich und alle ihre Angehörigen die Rubriken nach Vorschrift auszufüllen (sich zu fatiren) und die Echtheit ihrer Fassion mit eigenhändiger Unterschrift zu verbürgen haben.

Diese besonderen Fassions-Aufnahms-Bogen werden, wenn die conscribirten Parteien für sich allein besondere Häuser bewohnen, unter jene Aufnahms-Bogen des Ortes eingelegt, zwischen welche sie nach der Nummer des Hauses gehören, und sonach fortlaufend paginirt.

Sind aber in den Häusern, in welchen sie wohnen, auch noch andere, nicht zu ihnen gehörige, aber doch zu conscribirende Familien vorhanden, so wird, je nachdem die eine oder die andere Familie als Hauptbewohner des Hauses erscheint, der Aufnahms- oder aber der Fassions-Bogen der Haupt-Familie obenbesagter Massen unter die Aufnahms-Bogen des Ortes eingereiht, während die Aufnahms- oder Fassions-Bogen der übrigen als Innleute erscheinenden Familien, nach §. 8 und mit den dort vorgezeichneten wechselseitigen Hinweisungen, am Ende den häuserweisen Aufnahms-Bogen angeschlossen werden.

§. 39.

Paginirung der Aufnahms-Bogen. Orts-Conscriptions-Buch.

Die Seiten der Aufnahms-Bogen eines Ortes werden in der Ordnung numerirt, in welcher die nach den Häuser-Zahlen aneinander gereihten einzelnen Aufnahms-Bogen folgen.

Diese Paginirung läuft auch über die, einzelnen Häusern wegen zahlreichem Personale etwa beigegebenen, zweiten oder Anstoss-Bogen, ferner über die, nach §. 8 und 38, am

dodane, tudzież przez arkusze zeznania lub arkusze spisowe familij domu własnego nieposiadająayeh, przyłączyć się mające wedle §§. 8 i 38 na końcu do arkuszów spisowych, wedle domów zestawionych.

Wszystkie arkusze spisowe miejsca w wyż rzeczony sposób uporządkowane, do których jeszcze przyłączone być ma summaryum miejscowe w §. 3. wspomnione, będą na rachunek eraryum zeszyte i oprawione.

Takowe stanowią księgę konskrypcyjną miejsca, mającą być nachowaną w kancelaryi kompanijnej.

Podobnie jak przy domach z liczniejszem personale przyłączony być ma zaraz do pierwszego lub właściwego arkusza spisowego drugi jeszcze czyli stykający się arkusz następnych rektyfikacyj, tak też i na końcu księgi konskrypcyjnej miejsca przyszyć należy kilka próżnych arkuszów spisowych dla domów na przyszłość przyrastających. Przy wielkich posiadłościach może nakoniec księga konskrypcyjna dla łatwiejszego jej użycia podzieloną i oprawioną być na kilka tomów.

§. 40.

Zanotowania dla inrolacyi i eksrolacyi.

Oprócz układania list konskrypcyjnych przy pułkach granicznych i batalionie czajkistów należeć będą do komisyi konskrypcyjnej także i czynności inrolacyjne i eksrolacyjne. Ta przeto już przy samej konskrypcyi obowiązana jest dla uregulowania stanu rocznego spisywać z jak najściślejszą dokładnością listy w §. 65 przepisane i takowe wszędzie sporządzać.

§. 41.

Arkusz inwalidów.

Należeć będzie do dalszego zakresu działania komisyi konskrypcyjnej, na zasadzie ścisłego i uprzednio przez lekarza kompanijnego uskutecznionego dochodzenia i klasyfikacyi, osądzić zdolność służbową Pograniczan męskich, do służb wojskowych zobowiązanych, a osoby, dla ułomności uznane za półinwalidów lub zupełnych inwalidów, w sposób, §fem 17 wymieniony, po imieniu wciągać do osobnych spisów podług formu-
Formularz E. larza E. Dla każdego miejsca oddzielnie konskrybowanego, wyznaczony będzie własny arkusz inwalidowy, który podpisany być ma przez komisyę, tak po konskrypcyi głównej, jako i po każdej rektyfikacyi konskrypcyi.

§. 42.

Dochodzenie i rearbitracya co do inwalidów.

Ponieważ od orzeczenia, czy kto jest służebny lub niesłużebny zawisły rozmaite obowiązki osobiste a mianowicie także obowiązki, które gmina wypełnić będzie miała, winny komisye konskrypcyjne pod najsurowszą odpowiedzialnością swą nietylko przy klasyfikacyi inwalidów jak najsumienniej postępować, lecz też i co się tycze dawniejszych inwalidów o tem stanowić, czy się polepszyły lub nie, okoliczności zdrowia osoby pierwej za niesłużebną uznanej, i czy takowa także i nadal jeszcze klasyfikowaną być ma jako służebna lub jako niesłużebna.

Ende der häuserweisen Aufnahms-Bogen anzuschliessenden Fassions- oder Aufnahms-Bogen der unbehausten Familien, ununterbrochen fort.

Sämmtliche vorbesagter Massen aneinander gereihte Aufnahms-Bogen eines Ortes, denen zuletzt noch das im §. 3 erwähnte Orts-Summarium beigeschlossen wird, werden auf Rechnung des Aerars geheftet und eingebunden.

Sie bilden das Conscriptions-Buch des Ortes, das in der Compagnie-Kanzlei aufbewahrt wird.

Sowie dabei den Häusern mit zahlreichem Personale ein zweiter oder Anstoss-Bogen zur Gewinnung des Raumes für die folgenden Rectificationen gleich zu ihrem ersten oder eigentlichen Aufnahms-Bogen beizubinden ist, ebenso sind am Schlusse des Orts-Conscriptions-Buches einige leere Aufnahms-Bogen für etwa neu zuwachsende Häuser zum Voraus beibinden zu lassen. Bei grossen Ortschaften kann endlich das Orts-Conscriptions-Buch zur leichteren Behandlung auch in mehrere Bände getheilt, eingebunden werden.

§. 40.

Führung der Vormerkungen für die En- und Ausrollirung.

Nebst der Herstellung der Conscriptions-Listen gehört bei den Gränz-Regimentern und dem Czaikisten-Bataillon auch das En- und Ausrollirungs-Geschäft zur Aufgabe der Conscriptions-Commission. Sie hat daher gleich bei der Conscription, behufs der jährlichen Standes-Regulirung, die im §. 65 vorgeschriebenen Listen mit aller Genauigkeit aufzunehmen und allseitig auszufertigen.

§. 41.

Invaliden-Bogen.

Es gehört ferner in den Wirkungskreis der Conscriptions-Commission, auf Grundlage der vorläufig durch den Compagnie-Arzt bewirkten genauen Untersuchung und Classification, die Diensttauglichkeit der männlichen, zum Waffendienste verpflichteten Gränzbewohner zu beurtheilen, und die wegen Gebrechen als halb- oder ganzinvalid erklärten Individuen, wie bereits §. 17 bemerkt worden, in besondere Verzeichnisse, nach Formulare E, namentlich einzutragen. Für jeden selbständig conscribirten Ort ist ein eigener Invaliden-Bogen zu widmen, und sowohl nach der Haupt-Conscription, als auch nach jeder Conscriptions-Rectification durch die Commission zu unterfertigen. Form. E.

§. 42.

Untersuchung und Rearbitrirung der Invaliden.

Da von dem Erkenntnisse, ob ein Mann dienstbar oder undienstbar ist, mehrfache persönliche Verpflichtungen, insbesondere auch bezüglich der Erfüllung der Gemeinde-Obliegenheiten abhängen, so haben die Conscriptions-Commissionen bei strengster Verantwortung nicht nur bei der Classificirung der Invaliden auf das Gewissenhafteste vorzugehen, sondern auch bezüglich der von früher vorhandenen Invaliden darauf zu erkennen, ob sich die Gesundheits-Umstände eines von früher undienstbar erklärten Mannes gebessert haben oder nicht, und ob derselbe sonach fernerhin als dienstbar oder als undienstbar zu classificiren ist.

Rearbitracya takowych inwalidów, musi w spisie inwalidów być wyszczególnioną a rearbitrowany ze stanu inwalidów do braku podany i podług nowej klasyfikacyi konskrybowany.

§. 43.

Kontyngent dostawy w kommunach wojskowych.

W skutek §fu 66 ustawy zasadniczej z dnia 7 Maja 1850 uważane będą kommuny wojskowe, co się tycze sposobu dostawy, podług powszechnej austryackiej normy konskrypcyjnej i rekrutacyjnej, co się zaś tycze czasu służby zupełnie tak jak inni Pograniczanie. Temu odpowiednio stanowi się tu, iż każda kommuna wojskowa dostawić ma właściwemu pułkowi granicznemu do służby wojskowej pewny procent całej ludności swej, podług rzeczonych przepisów wypadający, i przy każdej głównej konskrypcyi przez ministeryum wojny obwieścić się mający.

Kontyngenty kommun wojskowych należą do stanu najbliższej kompanii.

Kommuna: „twierdza *Iwanič*“ oddaje kontyngent swój pułkowi Waraždyńskiemu-Kreuz a zaś kommuna „*Belovar*“ pułkowi *St. Georg*.

Co się tycze tych od kommun wojskowych dostawionych ludzi, którzy wedle stosunków swych domowych, tudzież z powodu właściwych zaopatrzenia wojskowego stosunków, na Pograniczu dla wójsk granicznych miejsce mających, nie są w stanie, czas służby swej odbyć przy pułku granicznym, można gdzie temu nie jest zaradzonem ani przez doczasowe urlopowanie ani w inny sposób, upraszać u ministeryum wojny o oddanie do pułków liniowych, które też należycie zarządzonym będzie.

§. 44.

Przepis dla kommun wojskowych co do dostawy wojska.

Dostawa wojska odbyć się ma w kommunach wojskowych podług orzeczonej w §. 43. zasady i oraz przepisów dotyczących.

Pierwsza dostawa kontyngentu odbędzie się zupełnie, a o ile tego wymaga potrzeba, z sześciu klas wieku.

W dalszej następności zaś kontyngent ten corocznie uzupełniony będzie w miarę powiększonej ludności zarazem braku, przez śmierć lub niesłużebność zachodzącego, z przyrosłej klasy lat 20, i także co się tycze samej exrolacyi, postępować się będzie wedle analogii przepisu §fu 68, w miarę tejże przyrosłej klasy 20-rocznej.

Z resztą co się tycze wyjątków i uwolnienia od dostawy będą także i w kommunach wojskowych zastosowane przepisy dla pułków granicznych podane, a to: §§. 51, 52 i 54 w całej zupełności, tudzież punkt 1 §fu 53, nareszcie punkta 1, 2, 3, 4, 5 i 6 §fu 55.

Die geschehene Rearbitrirung solcher Invaliden muss in dem Invaliden-Verzeichnisse durchgeführt, und der Rearbitrirte vom Invaliden-Stande in Abgang gebracht und nach der neuen Classification conscribirt werden.

§. 43.

Stellungs-Contingent der Militär-Communitäten.

Zufolge des §. 66 des Grundgesetzes vom 7. Mai 1850 werden die Militär-Communitäten hinsichtlich der Modalität der Stellung nach der allgemeinen österreichischen Conscriptions- und Recrutirungs-Norm, hinsichtlich der Dienstzeit aber ganz so behandelt, wie die übrigen Gränzer. Demgemäss wird hier bestimmt, dass jede Militär-Communität von ihrer Gesammtbevölkerung das nach den angeführten Vorschriften jeweilig entfallende, und bei jeder Haupt-Conscription vom Kriegsministerium bekannt gegeben werdende Procent, zum Waffendienste an das betreffende Gränz-Regiment, in dessen Bereich dieselbe liegt, abzugeben hat.

Die Contingente der Militär-Communitäten gehören zum Stande der nächstgelegenen Compagnie.

Die Communität „Festung Ivanič" gibt ihr Contingent an das Warasdiner-Creuzer-, und die Communität „Belovar" das ihrige an das St. Georger-Regiment ab.

Hinsichtlich jener von den Militär-Communitäten abgestellten Mannschaft, die nach ihren häuslichen Verhältnissen, und vermöge der für die Gränz-Truppen in der Heimat bestehenden besonderen Verpflegs-Verhältnisse, ihre Dienstzeit beim Gränz-Regimente zu vollstrecken ausser Stande wäre, kann, wenn nicht durch zeitliche Beurlaubung oder sonst, die nöthige Abhilfe erzielt wird, die Abgebung zu Linien-Regimentern beim Kriegsministerium nachgesucht und eingeleitet werden.

§. 44.

Stellungs-Norm für die Militär-Communitäten.

Die Militär-Stellung in den Militär-Communitäten hat nach dem im §. 43 ausgesprochenen Grundsatze und den darauf bezüglich bestehenden Vorschriften zu geschehen.

Die erste Stellung des Contingentes hat vollzählig, und so weit es nöthig seyn sollte, aus sechs Alters-Classen zu geschehen.

Für die Folge ist dieses Contingent nach Massgabe der Zunahme der Bevölkerung und des Abganges, der sich entweder durch Todesfälle und durch Undienstbarwerdung ergibt, alljährlich aus der zuwachsenden 20jährigen Alters-Classe zu ergänzen, und auch hinsichtlich der Ausrollirung für sich, nach Mass dieser zuwachsenden 20jährigen Alters-Classe, analog dem im §. 68 festgesetzten Verfahren zu behandeln.

Uebrigens haben auch in den Militär-Communitäten hinsichtlich der Ausnahmen und Befreiungen von der Stellung die für die Gränz-Regimenter gegebenen Bestimmungen, u. z. die §§. 51, 52 und 54 ganz, ferner der Punct 1 des §. 53, endlich die Puncte 1, 2, 3, 4, 5 und 6 des §. 55 in Anwendung gebracht zu werden.

§. 45.

Coroczna rektyfikacya konskrypcyi.

A ponieważ stosunki, przedmiot konskrypcyi stanowiące, ciągle się zmieniają, należy, by administracyi rządowej podać jak najprawdziwsze data, i dochodzić takowych także i w czasie pośrednim między jedną konskrypcyą główną a drugą. Dla szczędzenia kosztów i czynności rozwlekłych, z główną konskrypcyą połączonych, rozporządza się, ażeby w rzeczonym zwyż czasie pośrednim corocznie odbywała się rektyfikacya konskrypcyi, przy której ostatnie rezultaty konskrypcyjne corocznie będą zrewidowane i poprawione.

§. 46.

Sposób rektyfikacyi.

Rektyfikacya ta pod temi samemi przestrzeganiami i formalnościami odbyć się winna, jakie są przepisane dla konskrypcyi głównej.

Dzieje się takowa w ten sposób, iż na arkusyu spisowym każdego domu do summy przy ostatniej konskrypcyi głównej lub rektyfikacyi wykazanej ma być dodany przyrost zachodzący, równie jak od nowej summy odciągniony ubytek wykazujący się.

To dodawanie i odciąganie dzieje się w sposób następujący:

Przyrost w roku 185—

N. N. inrolowany,
N. N. ożeniony,
N. N. na marszu,
N. N. urodzony,
W sumarycznych rubrykach.
Summa wraz z przyrostem.

Ubytek.

N. N. inrolowany,
N. N. ożeniony,
N. N. na marszu,
N. N. Urodzony,
W sumarycznych rubrykach,
Summa ubytku.

Po odtrąceniu pozostaje summa rektyfikowana na rok 185—

Wszelkie przeto zmiany, zachodzące z osobami męskiemi muszą przy przyroście jako przy ubytku indywidualnie i z wyszczególnieniem imiennem, z krótkiem oraz namienieniem sposobu przyrostu i ubytku być wykazane, a przyrost i ubytek w dotyczących rubrykach i kolumnach arkusza spisowego zamieszczone.

Zachodzące przypadki rektyfikacyi wysczególnione będą wedle właściwości swej w przyroście, albo tylko w ubytku, albo też tak w jednym jak drugim.

Każdy przyrost rzeczywisty osób nowych, w pozostałej summie, zrektyfikować się mającej, jeszcze nieobjętych jak n. p. przez urodzenie, wcielenie do komuny, przyjęcie parobka, i t. p. wymaga li tylko wykazania w „przyroście“.

§. 45.

Jährliche Conscriptions-Rectification.

Da sich die den Gegenstand der Conscription bildenden Verhältnisse immerfort ändern, so muss die Erhebung derselben, um der Staats-Verwaltung möglichst wahre Angaben zu liefern, auch in der Zwischenzeit von einer Haupt-Conscription zur anderen vorgenommen werden. Zur Ersparung der mit der Haupt-Conscription verbundenen Kosten und weitläufigen Geschäfte wird bestimmt, dass in dieser Zwischenzeit jährlich die Conscriptions-Rectification stattfinde, wobei die letzten Conscriptions-Resultate jährlich revidirt und berichtiget werden.

§. 46.

Modalität derselben.

Diese Rectification hat unter denselben Beobachtungen und Formalitäten vorgenommen zu werden, wie sie für die Haupt-Conscription vorgeschrieben sind.

Sie geschieht dadurch, dass auf dem Aufnahmsbogen eines jeden Hauses zu der bei der letzten Haupt-Conscription oder Rectification verbliebenen Summe der sich seither ergebene Zuwachs zugeschlagen, und von der neuen Summe der Abgang abgeschlagen wird.

Dieser Zu- und Abschlag geschieht auf folgende Art:

Zuwachs für 185—

N. N. enrollirt,
N. N. geheiratet,
N. N. ausmarschirt,
N. N. geboren.
An summarischen Rubriken.
Summe sammt Zuwachs.

Abgang.

N. N. enrollirt,
N. N. geheiratet,
N. N. ausmarschirt,
N. N. gestorben.
An summarischen Rubriken.
Summe des Abganges.
Nach Abschlag verbleibt die rectificirte Summe für 185—

Es müssen somit alle Veränderungen mit den männlichen Individuen, sowohl beim Zuwachse, als auch beim Abgange individuell und unter Anführung des Namens und kurzer Bemerkung der Art des Zuwachses und Abganges nachgewiesen, und der Zuwachs und Abgang in den betreffenden Rubriken und Spalten des Aufnahmsbogens behandelt werden.

Die vorkommenden Rectifications-Fälle werden je nach ihrer Beschaffenheit entweder bloss im „Zuwachse" oder bloss im „Abgange", oder aber sowohl im „Zuwachse", als auch im „Abgange" behandelt.

Jeder wirkliche Zuwachs neuer Personen, die in der verbliebenen zu rectificirenden Summe noch nicht begriffen sind, wie z. B. durch Geburt, Eincommunirung, Aufnahme eines Knechtes etc. erheischt die blosse Behandlung im „Zuwachse".

Każdy rzeczywisty ubytek osób, w pozostałej summie, zrektyfikować się mającej, objętych, n. p. przez śmierć, wystąpienie z spólnictwa domowego lub ze służby i t. d. przeprowadzony będzie tylko w „ubytku".

Te zmiany zaś, które dotyczą tylko klasyfikacyi osób męzkich w pozostałej summie, zrektyfikować się mającej, objętych, muszą zgodnie przeprowadzone być nie tylko w „przyroście" lecz też i w „ubytku," ponieważ wcielenie osoby do nowej klasy koniecznie za sobą pociąga wykazania ubytku jej z klasy dotychczasowej. I tak n. p. nowo-inrolowany przytoczony będzie przy służbę pełniących w przyroście, a zarazem przy służebnych, między którymi dotychczas się znajdował, w ubytku.

Zresztą samo przez się rozumie się: iż przy rektyfikacyi postępowanie z osobami żeńskiemi tylko summarycznie odbywa się.

Rektyfikacya przy familiach, domu własnego niemających, dzieje się szczegółowo na osobnych §fem §. przepisanych, na końcu księgi konskrypcyjnej miejscowej przyłączonych arkuszach spiritusowych; zresztą zaś dla utrzymania stosunków między temi arkuszami familii a arkuszami spisowemi domów, w których familije te mieszkają nastąpić ma rektyfikacya w miarę potrzeby jak n. p. przy zmianach pomieszkania, tylko w wzajemnych odsełaniach.

§. 47.

Ustawienie summaryów przy rektyfikacyi konskrypcyjnej.

Z rektyfikowanych summ pojedynczych arkuszów spisowych będą zestawione i sporządzone na każdy rok rektyfikacyjny, summarya miejscowe podług domów, z tych znowu summarya pułkowe, i nakoniec summarya jenerałackie, a to w ten sposób, jak to przepisanem jest dla konskrypcyi głównej §§. 3 i 35.

§. 48.

Rektyfikacya spisów inwalidów.

Także i spisy inwalidów corocznie będą zrektyfikowane przez imienne wyszczególnienie przyrostu i ubytku.

Równie też i listy nominalne dla inrolacyi i eksrolacyi będą w latach rektyfikacyi zupełnie w ten sposób sporządzone jak to przepisanem jest w §. 65. dla konskrypcyi głównej.

§. 24.

Obowiązek do osobistego pełnienia służby.

Do osobistego pełnienia służby obowiązani są według §§. 12. i 51 ustawy zasadniczej z dnia 7. Maja 1850, z reguły wszyscy Pograniczanie męzcy, którzy na Pograniczu posiadają dobra leżące i zdolni są do noszenia broni.

Wedle §fu 54. ustawy zasadniczej wypełnienie rzeczonego obowiązku wojskowego znajduje miejsce z ukończonym 20 rokiem.

Jeder wirkliche Abgang, der in der verbliebenen zu rectificirenden Summe begriffenen Personen, z. B. durch Sterbfälle, Austritt aus der Hausgemeinschaft, oder aus dem Dienste etc. wird bloss im „Abgange" durchgeführt.

Jene Veränderungsfälle aber, welche bloss eine Aenderung der Classification der in der verbliebenen zu rectificirenden Summe begriffenen männlichen Personen betreffen, müssen correspondirend sowohl im „Zuwachse", als auch im „Abgange" durchgeführt werden, weil die Einreihung einer Person in eine neue Classe nothwendig die Inabgangbringung derselben aus ihrer bisherigen Classe erfordert. So wird z. B. ein Neu-Enrollirter bei den Dienenden in Zuwachs, zugleich aber bei den Dienstbaren, unter welchen er bisher begriffen war, in Abgang gebracht.

Es versteht sich übrigens von selbst, dass auch bei der Rectification die Behandlung der weiblichen Individuen nur summarisch geschieht.

Die Rectification bei den unbehausten Familien geschieht auf den nach §. 8 ihnen gewidmeten besonderen, am Ende des Orts-Conscriptions-Buches beigeschlossenen Aufnahms-Bogen im Detail; sonst aber wird zur Aufrechthaltung der Beziehungen zwischen diesen Familien-Bogen und den Aufnahmsbogen der Häuser, in welchen diese Familien wohnen, nach Bedarf wie z. B. bei Wohnungs-Veränderungen, bloss in den gegenseitigen Hinweisungen die nöthige Rectification einzutreten haben.

§. 47.

Stellung der Summarien bei der Conscriptions-Rectification.

Aus den rectificirten Summen der einzelnen Aufnahmsbogen werden für jedes Rectifications-Jahr, die häuserweisen Orts-Summarien, aus diesen die ortschaftsweisen Compagnie-Summarien, daraus wieder die Regiments-, und sofort die Generalats-Summarien in derselben Art zusammengestellt und ausgefertiget, wie es für die Haupt-Conscription, §§. 3 und 35, vorgeschrieben ist.

§. 48.

Rectification der Invaliden-Verzeichnisse.

Die Invaliden-Verzeichnisse werden ebenfalls jährlich durch die nominelle Docirung des Zuwachses und Abganges rectificirt.

Dessgleichen sind die Nominal-Listen für die En- und Ausrollirungen in den Rectifications-Jahren genau so zu verfassen und zu behandeln, wie dieses für die Haupt-Conscription, §. 65, vorgezeichnet ist.

§. 49.

Verpflichtung zum persönlichen Waffendienste.

Zum persönlichen Waffendienste sind nach §§. 12 und 51 des Grundgesetzes vom 7. Mai 1850 in der Regel alle männlichen Gränzbewohner verpflichtet, welche in der Militär-Gränze liegende Güter besitzen, und die Waffen zu tragen im Stande sind.

Nach dem §. 54 des Grundgesetzes tritt die Erfüllung dieser Militär-Pflicht mit dem vollendeten 20. Lebensjahre ein.

Powołani są przeto do osobistego pełnienia służby wojskowej wszyscy Pograniczanie męzcy, którzy rok 20 ukończyli i do służby polowej za zdolnych uznanymi zostali.

Obowiązek ten rozciąga się z reguły także i na te familie osiadłe, które dozwolone sobie mają ograniczone posiadanie gruntowe w Pograniczu wojskowem.

§. 50.

Uskutecznienie obowiązku tego przez inrolacyę lub przez asenterunek.

Zobowiązanie do pełnienia służb wojskowych uskutecznionem bywa powszechnie albo przez inrolacyę albo przez asenterunek.

§. 51.

Od inrolacyi wolnymi zostają jako doczasowo-przeszkodzeni.

Od inrolacyi doczasowo wolnymi zostają, a przeto w arkuszu spisowym, podług §. 15 w kolumnie „doczasowo-przeszkodzeni“ są wykazani:

1. Uczniowie w zakładach wojskowych edukacyjnyuh.

2. Uczniowie gimnazyum, filozofii, medycyny, prawa i teologii, jak długo przynajmniej w jednej połowie przedmiotów wykazują klasyfikacyę z eminencyami, w drugiej z pierwszą klasą, a dalej jeszcze przez rok jeden po ukończonych studyach, w którym przeciągu rozpocząć mają przyszłe powołanie swe.

3. Osoby w zawodzie naukowym aspirujące, uczęszczające na nauki przygotowawcze do zakładu publicznego ze skutkiem po 2. za warunek położonym, na ciąg kursu.

4. Uczniowie zakładów naukowych politechnicznych, leśnych i ekonomicznych, przy warunku not klasyfikacyjnych, zawartym w punkcie 2, na ciąg kursu.

5. Poświęcający się sztukom plastycznym w zakładach publicznych lub za zezwoleniem w kraju obcym.

6. Pomocnicy szkolni, ustanowieni w zakładach naukowych eraryalnych.

7. Kandydaci nauczycielscy, obdzieleni stypendyami eraryalnemi.

8. Nauczyciele w szkołach gminnych w Pograniczu.

9. Kapitanowie okrętów kupieckich.

10. Czeladnicy profesyjni i kupczyki, na pozwolony im czas wędrówki.

11. Osoby w sądowem śledztwie zostające, aż do ich osądzenia, tudzież na karę skazani na czas ich kary. Gdyby podczas inkwizycyi lub w ciągu kary tokiem prawnym wypadła inrolacya na osobę takową, będzie winna wypełnić czas swej służby w tej klasie wieku, w której inrolowaną została przy późniejszej inrolacyi swej. Jeżeli zaś osoba, w inkwizycyi zostająca, zupełnie wolną została, tedy winna będzie takowa

Es sind daher zur persönlichen Leistung des Militär-Dienstes alle ansässigen männlichen Gränzbewohner berufen, welche das 20. Lebensjahr vollstreckt haben und feldkriegsdiensttauglich sind.

Diese Verpflichtung erstreckt sich in der Regel auch auf jene ansässigen Familien, denen nur ein beschränkter Grundbesitz in der Militär-Gränze gestattet ist.

§. 50.

Antritt dieser Verpflichtung durch Enrollirung oder Assentirung.

Die allgemeine Verpflichtung zur Leistung der Militär-Dienste wird durch die ordnungsmässige Enrollirung oder Assentirung angetreten.

§. 51.

Von der Enrollirung als zeitlich Verhinderte frei.

Von der Enrollirung sind zeitlich befreit, und werden im Aufnahmsbogen, nach §. 15, in der Spalte „zeitlich Verhinderte" ausgewiesen:

1. Die Zöglinge der militärischen Erziehungs-Anstalten.

2. Studirende der Gymnasien, der Philosophie, Medicin, der Rechte und der Theologie, so lange sie wenigstens in der Hälfte der Gegenstände die Classification der 1. Classe mit Vorzug, in der anderen Hälfte jene der 1. Classe ausweisen, dann noch Ein Jahr nach Beendigung der Studien, in welcher Zeit sie ihren künftigen Beruf anzutreten haben.

3. Die zum Lehrfache aspirirenden Individuen, die dem Vorbereitungs-Unterrichte an einer öffentlichen Anstalt, mit dem im Puncte 2 zur Bedingung gemachten Erfolge beiwohnen, auf die Dauer des Curses.

4. Zöglinge der polytechnischen, Forst- und landwirthschaftlichen Lehr-Anstalten, bei der im Puncte 2 enthaltenen Bedingung der Classifications-Noten, auf die Dauer des Curses.

5. Diejenigen, die auf öffentlichen Anstalten, oder mit Bewilligung im Auslande der Erlernung der bildenden Künste sich widmen.

6. Die an ärarischen Lehr-Anstalten angestellten Schulgehilfen.

7. Die mit ärarischen Stipendien betheilten Lehramts-Candidaten.

8. Die Lehrer an den Gemeinde-Schulen in der Militär-Gränze.

9. Die Capitäne der Kauffahrtei-Schiffe.

10. Die Handwerksgesellen und Ladendiener, auf die ihnen bewilligte Wanderzeit,

11. Die in gerichtlicher Untersuchung stehenden Individuen, bis zur Aburtheilung, und die verurtheilten Sträflinge, auf die Dauer ihrer Strafzeit. Hätte ein solches Individuum während der Untersuchung oder Strafzeit die Enrollirung gesetzlich getroffen, so hat dasselbe bei seiner späteren Enrollirung seine Dienstzeit mit jener Altersclasse zu vollstrecken, mit welcher es enrollirt worden ist. Ist aber das in Untersuchung gestandene Individuum gänzlich freigesprochen worden, dann hat dasselbe seine Dienstzeit mit jener

wypełnić czas służby swej w tej klasie wieku, w którejby wedle wieku swego prawnie była inrolowaną, gdyby w inkwizycyi nie była zostawała.

§. 52.

Wykazanie dobrych postępów uczniów.

Osoby pod 2., 3., 4. i 5., §fu 51 wymienione, naukom i kunsztom poświęcające się, a przeto doczasowo od inrolacyi uwolnione, muszą dobre postępy i moralne zachowanie swe od roku do roku wykazywać przed władzą swą podług stopnia, pod 2 w powyższym paragrafie przepisanego.

Czeladnikom profesyjnym i kupczykom w obce kraje oddalającym się, wolno książeczki wędrownicze i paszporta wystawiać tylko aż do wieku inrolacyjnego, w którym nazad powrócić obowiązani są. Wyjątek od tego miejsce mieć może tylko w razie ukonstatowanej niezdolności do służb wojennych polowych, albo w pojedynczych przypadkach za specyalnem zezwoleniem.

§. 53.

Wyjęci dla gospodarstwa od inrolacyi.

Dla gospodarstwa wolnymi zostają od inrolacyi i wykazani będą, o ile zdolnymi są do służby wojennej polowej, i albo dla wieku, ułomności albo wysłużenia nie należą już do klasy do służby domowej zdolnych, do niesłużebnych lub do wysłużonych, w kolumnie: „wyjęci dla gospodarstwa“:

1. Samotnicy. — Tak się nazywają ci, którzy w swej społeczności domowej nie mają drugiego męskiego członka familii do roboty zdolnego.

2. Jeżeli w społeczności domowej znajdują się tylko dwaj służebni mężowie z reguły starszy z nich, jeżeli jest na miejscu gospodarza.

3. Z kilku w jednej a tej samej społeczności domowej znajdujących się mężów służebnych:

a) z reguły najstarszy, jeżeli jest ojcem familii, zresztą zaś ojciec familii, lecz pod warunkiem w końcu paragrafu tego wyrzeczonym; tudzież

b) jeszcze jeden mężczyzna w tym razie, że z tej społeczności domowej już dwaj lub więcej mężów jest inrolowanych, a prócz ojca familii nie znajduje się w domu ani jeden jeszcze mężczyzna służebny, od inrolacyi wyjęty.

Atoliż przytem nie będzie wolno omijać obowiązkowości wojenno-służbowej, na którymbądź z członków do służby polowej uzdolnionych ciążącej, przez wybór takiego domownika służebnego, który nie jest oraz najstarszym.

§. 54.

Dla ułomności uwolnieni.

Dla cielesnych wad wolni są od inrolacyi ci mężowie, którzy znajdują się w wieku lat 20 aż do 50, i podług wojskowych zasad klasyfikowania są jako półinwalidzi, lub

Altersclasse zu vollziehen, mit welcher es, seinem Alter nach, gesetzlich enrollirt worden wäre, wenn es nicht in Untersuchung gestanden hätte.

§. 52.

Nachweisung der guten Fortschritte der Studirenden.

Die unter dem 2., 3., 4. und 5. Puncte des §. 51 aufgeführten, den Wissenschaften und Künsten obliegenden, und dadurch zeitlich von der Enrollirung befreiten Individuen, müssen ihre guten Fortschritte und ihr moralisches Betragen von Jahr zu Jahr bei ihrer Behörde nach jenem Masstabe nachweisen, der schon im Puncte 2 des vorigen Paragraphes enthalten ist.

Den in die Fremde abgehenden Handwerksgesellen und Ladendienern, soferne sie dem grundansässigen Gränzstande angehören, dürfen die Wanderbücher und Pässe nur bis zum enrollirungspflichtigen Alter ausgestellt werden, bei dessen Eintritt sie zurückzukehren verpflichtet sind. Eine Ausnahme hievon kann nur durch constatirte Untauglichkeit zu Feldkriegsdiensten, oder in besonderen Fällen durch einzuholende specielle Bewilligung des Landes-Militär-Commando, begründet werden.

§. 53.

Aus Wirthschafts-Rücksichten von der Enrollirung Ausgenommene.

Aus Wirthschafts-Rücksichten sind von der Enrollirung frei, und werden, so ferne sie feldkriegsdiensttauglich sind, und nicht etwa schon vermöge Alters, Gebrechen oder Ausdienung zu den Hausdiensttauglichen, oder Undienstbaren, oder Ausgedienten gehören, in der Spalte: „Wirthschafts wegen Ausgenommene" ausgewiesen:

1. Die Einschichtler. — Als solche gelten alle jene, welche in ihrer Haus-Communion kein zweites arbeitsfähiges männliches Familienglied haben.

2. Wenn in einer Haus-Communion nur zwei dienstbare Männer vorhanden sind, in der Regel der ältere, soferne er nämlich die Hausvaterstelle versieht.

3. Von mehreren in Einer und derselben Haus-Communion vorhandenen dienstbaren Männern:

a) in der Regel der Aelteste, sofern er nämlich Hausvater ist, sonst aber der Hausvater, jedoch unter Beachtung der am Schlusse dieses Paragraphes ausgesprochenen Bedingung; ferner

b) noch ein Mann in dem Falle, als aus der Haus-Communion bereits zwei oder mehrere Männer enrollirt sind, und nicht etwa sonst schon ausser dem Hausvater noch wenigstens Ein ausgenommener dienstbarer Mann im Hause vorhanden ist.

Es darf jedoch dabei durch die etwaige Wahl eines dienstbaren Hausgenossen, welcher nicht zugleich der Aelteste ist, zum Hausvater, nicht die einem anderen feldkriegsdiensttauglichen Hausgenossen obliegende Wehrpflicht umgangen werden.

§. 54.

Wegen Gebrechen Befreite.

Wegen körperlicher Gebrechen sind diejenigen Männer von der Enrollirung befreit, welche in dem Alter von 20 bis 50 Jahren stehen, und nach militärischen Grundsätzen

inwalidzi zupełni, a przeto wykazani będą albo jako „ułomni“ do służby domowej zdolni, albo też jako „niesłużebni dla wad“.

§. 55.

Prawnie uwolnieni.

Prawnie od inrolacyi są uwolnieni i wedle własności swej duchownej lub świeckiej w kolumnach oddziału rubryki „dla prawnego uwolnienia“ będą wykazani:

1. Wszyscy Pograniczanie bez różnicy stanu i zatrudnienia, żadnej realności na Pograniczu nieposiadający, w czasie pokoju.

2. Wszyscy duchowni, tak świeccy jak klasztorni, bez różnicy religii.

3. Wolnym zostaje od inrolacyi jeden syn każdego plebana rzeczywiście fungującego unickiego, grecko-nieunickiego i ewanielickiego.

4. Wszyscy spensyonowani c. k. jenerałowie; oficerowie sztabowi, oficerowie wyżsi i urzędnicy.

5. Adwokaci posiadający na Pograniczu *stallum agendi.*

6. Graduowani lekarze i chirurdzy, wykonujący praktykę cywilną, w żadnej publicznej służbie niezostający.

7. Kupcy, profesyoniści, fabrykanci, artyści i honoracyorowie osiedli, lecz do stanu granicznego nienależący, a więc i w społeczności domowej nie będący, przeto tylko do ograniczonego posiadania gruntowego na Pograniczu uzdolnieni, wolni są od inrolacyi dla własnej swej osoby, i w czasie pokoju jeden z synów ich.

Synowie Pograniczan, od inrolacyi uwolnionych, de stanu granicznego należących, tylko do ograniczonego posiadania gruntowego w Pograniczu uzdolnionych i rzeczywiście osiadłych, którym nie przysłuża wyraźnie uwolnienie podług normy niniejszej, nie są od inrolacyi wolni i będą tylko podług indywidualnych przymiotów swych konskrybowani i klasyfikowani.

§. 56.

Wojska dostawić się mające.

Podług §. 53 ustawy zasadniczej z d. 7. Maja 1850 dostawia każdy pułk graniczny z reguły:

a) dwa bataliony polowe o 12 kompaniach;

b) jeden batalion rezerwy o 4 kompaniach;

c) nadto dostawia każdy z czterech pułków Karlsztadzkich i obudwóch banalnych, tudzież pułk Romanów banackich, po dwie kompanie Sereszanów, a każdy pułk Warażdyński sławoński, Peterwardajński, niemiecko- i illiryjsko- Banacki po jednej dywizyi lekkiej konnicy.

Batalion Czajkistów dostawia jeden batalion polowy o sześciu, i jeden batalion rezerwy o czterech kompaniach.

Nadto zachowuje każdy pułk i batalion Czajkistów pewny stan własnych artylerystów.

halb- oder ganzinvalid classificirt sind, somit demgemäss entweder als „hausdiensttauglich defectuös", oder aber als „undienstbar wegen Gebrechen" ausgewiesen werden.

§. 55.

Gesetzlich Befreite.

Gesetzlich befreit von der Enrollirung sind und werden je nach ihrer geistlichen und weltlichen Eigenschaft in den Spalten der Rubriks-Abtheilung „wegen gesetzlicher Befreiung" ausgewiesen:

1. Alle Gränzbewohner ohne Unterschied des Standes und der Beschäftigung, welche keine Realität in der Gränze besitzen, in Friedenszeiten.

2. Alle Welt- und Kloster-Geistliche, ohne Unterschied der Religion.

3. Jedem unirten, griechisch nicht unirten und evangelischen Pfarrer, der wirklich fungirt, wird Ein Sohn von der Enrollirung freigelassen.

4. Alle pensionirten k. k. Generäle, Stabs-, Ober-Officiere und Beamte.

5. Die daselbst den Stallum agendi besitzenden Advocaten.

6. Die graduirten Aerzte und Wundärzte, welche, in keiner öffentlichen Dienstleistung stehend, die Civil-Praxis ausüben.

7. Die ansässigen, aber nicht zum Gränzstande gehörigen, also nicht im Haus-Communions-Verbande lebenden, somit nur zu einem beschränkten Grundbesitze in der Militär-Gränze befähigten Handelsleute, Professionisten, Fabriksbesitzer, Künstler und Honoratioren, und zwar nur für ihre Person und in Friedenszeiten für Einen ihrer Söhne.

Die Söhne der von der Enrollirung befreiten, nicht zum Gränzstande gehörigen, somit nur zu einem beschränkten Grundbesitze in der Militär-Gränze, befähigten und wirklich ansässigen Gränzbewohner sind, woferne ihnen die Befreiung nach dieser Norm nicht ausdrücklich zukommt, von der Enrollirung nicht frei, und werden desshalb nach ihren individuellen Eigenschaften conscribirt und classificirt.

§. 56.

Zu stellende Truppenkörper.

Nach dem §. 53 der Grundgesetze vom 7. Mai 1850 stellt jedes Gränz-Regiment in der Regel:

a) zwei Feld-Bataillons mit 12 Compagnien;

b) ein Reserve-Bataillon mit 4 Compagnien;

c) ausserdem stellt jedes der vier Carlsstädter- und zwei Banal-Regimenter, dann das Romanen-Banater-Regiment, zwei Compagnien Serežaner, und jedes der Warasdiner-, slavonischen, das Peterwardeiner-, Deutsch- und Illirisch-Banater-Regiment eine Division leichter Reiterei.

Das Czaikisten-Bataillon stellt Ein Feld-Bataillon mit sechs, und Ein Reserve-Bataillon mit vier Compagnien.

Nebstdem behält jedes Regiment und das Czaikisten-Bataillon den bestimmten Stand eigener Artilleristen.

§. 57.

Oznaczenie stanu kompletnego.

Stan służebny batalionu polowego i rezerwowego oznaczony będzie przez ministeryum wojny po każdej peryodycznej konskrypcyi głównej podług tego samego §fu 53 ustawy zasadniczej na podstawie regulacyi, mającej być przedsięwziętej podług stosunków zaludnienia każdego pułku, przyczem za prawidło służyć będzie stan kompletny, przez Najjaśniejzzego Pana ustanowiony.

§. 58.

Zestawienie i uzupełnienie.

Bataliony polowe i artylerzyści, tudzież o ile nastąpić ma ustawienie dywizyi sereżanów i konnicy, także i dywizye te, zestawione będą z ludzi klas wieku najmłodszych do służby polowej zdolnych i zobowiązanych, które corocznie uzupełnione być winny podług postanowień następnych.

Bataliony rezerwy uzupełnione będą corocznie przez przeniesienie najstarszych klas służbowych batalionów polowych, artyleryi, sereszanów i konnicy.

§. 59.

Dobór do różnych gatunków wojska.

Do artyleryi, seregu i konnicy przyjęci będą tylko ludzie dobrej konduity do tych gatunków broni wedle konstytucyi cielesnej zdolni, między tymi szczególniej ci, którzy sami sobie życzą służyć przy jednym z zwyż rzeczonych gatunków.

§. 60.

Czas regularnej inrolacyi i eksrolacyi.

Regulacya stanu i połączone z nią eksrolacye i inrolacye mają z reguły corocznie po konskrypcyi albo rektyfikacyi w ten sposób być przedsiębrane, ażeby eksrolować się mający, każdego roku z końcem Października w ubytek, a zaś inrolować się mający, z każdym 1. Listopadem w przyrost mogli być wniesieni.

§. 61.

W czasie wojny.

W czasie wojny będą ile możności miejsce miały eksrolacye tylko dla potrzeby gospodarstwa, uznane za konieczne, po ścisłem jej rozważeniu w każdym razie poszczególnym; zresztą będą tylko ubytki przy batalionach wymaszerowanych ukazujące się, uzupełniane z dorastającej klasy wieku.

Zwyżka, która w rekrutach zachodzi, pozostaje do dyspozycyi dla dalszych uzupełnień przy batalionie rezerwy w kraju.

Równie też nie wolno w czasie pokoju w ciągu roku przedsiębrać żadnej inrolacyi i eksrolacyi bez własnego pozwolenia ministerstwa wojny, przez nadzwyczajne okoliczności spowodowanego, lecz ci którzy przypadkowo stali się niesłużebnymi, tudzież w domach swych granicznych koniecznie są potrzebnymi, bez różnicy, czy się znajdują

§. 57.
Bestimmung des completen Standes.

Der dienende Stand der Feld- und Reserve-Bataillons wird nach demselben §. 53 des Grundgesetzes auf Grundlage der nach dem Bevölkerungs-Verhältnisse jedes Regimentes zu bewirkenden Regulirung, nach jeder periodischen Haupt-Conscription vom Kriegsministerium bestimmt, wobei der von Seiner Majestät jeweilig festgesetzte complete Stand als Richtschnur gilt.

§. 58.
Stellung und Ergänzung.

Die Feld-Bataillone und Artilleristen, dann, soweit ihre Aufstellung zu geschehen hat, die Serezaner- und Reiter-Divisionen, werden aus der felddiensttauglichen dienstpflichtigen Mannschaft der jüngsten Alters-Classen zusammengestellt, und alljährlich nach den folgenden Bestimmungen ergänzt.

Die Reserve-Bataillone werden durch die Transferirung der ältesten Dienst-Classen der Feld-Bataillone. der Artilleristen, Serezaner und der Reiterei jährlich ergänzt.

§. 59
Wahl zu den verschiedenen Waffengattunngen.

Zur Artillerie, zum Sereg und zur Reiterei sollen nur gut conduisirte, für diese Truppen-Gattungen körperlich geeignete Leute, und unter diesen vorzugsweise diejenigen genommen werden, welche bei diesen Waffengattungen selbst zu dienen wünschen.

§. 60.
Zeitpunct der En- und Ausrollirungen in der Regel.

Die Standes-Regulirung und die damit verbundenen Aus- und Enrollirungen haben in der Regel jährlich nach der Conscription oder Rectification, in der Art stattzufinden, dass die auszurollirende Mannschaft je mit Ende October in Abgang gebracht, die einrollirte aber je mit 1. November in Zuwachs genommen werden könne.

§. 61.
In Kriegszeiten.

In Kriegszeiten finden bei den ausmarschirten Bataillonen nur die über fallweise Erwägung als dringend anerkannten Ausrollirungen aus Wirthschafts-Rücksichten nach Möglichkeit Statt, sonst aber werden nur die bei den ausmarschirten Bataillonen sich ergebenden Abgänge aus der zuwachsenden Alters-Classe ergänzt.

Der sich allenfalls ergebende Ueberschuss an Recruten aber bleibt bei dem Reserve-Bataillon im Lande, für weitere Ergänzungen disponibel zugetheilt.

Ebenso dürfen auch in Friedenszeiten im Laufe des Jahres, ohne besondere, durch ausserordentliche Umstände begründete Bewilligung des Kriegsministeriums, keine En- und Ausrollirungen vorgenommen, sondern es können die zufällig undienstbar und die bei ihren Gränzhäusern unentbehrlich werdenden Leute, sie mögen im Lande oder ausmarschirt seyn,

w kraju, czy z kraju wymaszerowali, będą mogli na urlop być wypuszczeni aż do rocznej stanu regulacyi, za zezwoleniem komendy pułkowej.

Przepisy te równie znajdują zastósowanie i do tych, którzy obowiązkowi służby zadosyć już uczynili i służbę jako ochotnicy dalej pełnią.

§. 62.

Główne księgi żołnierzy.

Ponieważ z reguły żołnierze, inrolowani podług dłuższego czasu służby będą wyrolowani, a to w tej kolei, w której zostali inrolowani, a kolej ta bez względu na pojedyncze domy pograniczne, albo na pojedyncze powiaty kompanijne, w całym pułku zachowaną być ma, potrzeba więc, aby ludzie podług lat inrolacyi z wyszczególnieniem czasu służby w ewidencyi zostawali, w którym to celu dokładnie prowadzona będzie Formularz I. przy każdej kompanii księga główna żołnierzy podług formularza I.

Nad porządnem prowadzeniem głównych ksiąg żołnierzy pułk dozór utrzymuje, przy kontroli brygadyera.

§. 63.

Postępowanie przy założeniu tej książki.

Jak tylko pierwsza regulacya stanu podług zasad niniejszego przepisu i podług postanowienia, w powyższych §[fach] zawartego, zostanie uskutecznioną, ma natychmiast księga główna żołnierzy być założoną.

Do tejże wciągnieni będą najprzód ludzie od batalionu rezerwy, zacząwszy z najwyższą klasą wieku, a to w ten sposób, ażeby w każdej klasie wieku zachowaną była kolejność podług lat inrolacyi (lat służby), a w latach zaś alfabetyczny porządek przy każdej kompanii.

Gdy w ten sposób cały batalion rezerwy został wciągniony, nastąpi w równy sposób najwyższa klasa wieku ze stanu ludzi obudwóch batalionów polowych, tudzież seregu, konnicy i artyleryi, także z zachowaniem kolejności podług lat inrolacyi a oraz porządku alfabetycznego w latach, i tak dalej aż do najmłodszej klasy wieku włącznie.

Że żołnierz przydzielony został do rezerwy, do batalionów polowych, do artyleryi i t. d., wykazanem będzie w każdym poszczególnym razie przez wyrzucenie cyfry 1 w rubrykach, ku temu otworzonych księgi głównej żołnierzów, równie też krótko nadmieniona będzie w rubryce „uwaga“ każda zmiana przez przeniesienie jednego gatunku broni do drugiego, z batalionu rezerwy do batalionów polowych, lub odwrotnie, każdy przypadek śmierci, każda eksrolacya lub promocya, n. p.

Na dniu 1. Listopada 1852 przeniesiony do seregu.

Zmarł dnia 3. Marca 1853.

§. 64.

Postępowanie na przyszłość.

Na przyszłość będzie corocznie każdy przyrost jednego a tego samego roku, bez względu na lata urodzenia, jako do jednej a tej samej (inrolacyjnej) klasy należący, uważany, i w alfabetycznym porządku do księgi gruntowej wciągniony.

bis zur jährlichen Standes-Regulirung mit Bewilligung des Regiments-Commando beurlaubt werden.

Diese Anordnungen finden gleiche Anwendung auch auf jene Leute, welche ihrer Dienstpflicht bereits entsprochen haben und als Freiwillige fortdienen.

§. 62.

Manns-Grundbücher.

Da die enrollirte Mannschaft in der Regel je nach ihrer längeren Dienstzeit in jener Reihe, in welcher sie enrollirt ward, zur Ausrollirung gelangt, und diese Reihe ohne Rücksicht auf die einzelnen Gränzhäuser, oder auf die einzelnen Compagnie-Bezirke, im ganzen Regimente beobachtet werden soll, so ist es nothwendig, dass die Mannschaft nach den Enrollirungs-Jahren mit ihrer Dienstzeit ersichtlich gehalten, und zu diesem Ende bei den Compagnien das Manns-Grundbuch nach dem Formulare I verlässlich geführt werde. Form. I.

Die ordentliche Führung der Manns-Grundbücher wird vom Regimente überwacht und vom Brigadier controlirt.

§. 63.

Verfahren bei der Anlegung derselben.

Sobald die erste Standes-Regulirung nach den Grundsätzen dieser Vorchrift und nach der in den vorhergehenden Paragraphen enthaltenen Bestimmung zu Stande gebracht seyn wird, ist das Manns-Grundbuch sogleich anzulegen.

In dasselbe werden zuerst die beim Reserve-Bataillon eingetheilten Leute, angefangen mit der höchsten Lebens-Alters-Classe, der Art eingetragen, dass in jeder Lebens-Alters-Classe die Reihenfolge nach den Enrollirungs-Jahren (Dienstjahren), und innerhalb der letzteren die alphabetische Ordnung bei jeder Compagnie befolgt werde.

Wenn auf diese Weise das ganze Reserve-Bataillon eingetragen ist, dann folgt in gleicher Art die höchste Lebens-Alters-Classe der bei den zwei Feld-Bataillonen, beim Sereg, bei der Reiterei und der Artillerie im Stande befindlichen Leute, gleichfalls mit Beobachtung der Reihenfolge nach den Enrollirungs-Jahren und innerhalb derselben der alphabetischen Ordnung, und so weiter bis einschliessig zur jüngsten Alters-Classe.

Ob ein Mann bei der Reserve, ob bei den Feld-Bataillonen, bei der Artillerie u. s. w. eingetheilt sei, diess wird durch Auswerfung der Ziffer 1 in den, im Manns-Grundbuche dafür eröffneten Rubriken bei jedem Manne angedeutet, und jede Veränderung durch Transferirung von einer Waffengattung zur anderen, vom Reserve- zu den Feld-Bataillonen, oder umgekehrt, jeder Sterbefall, jede Ausrollirung oder Beförderung wird in der Rubrik „Anmerkung" kurz angedeutet, z. B.:

Mit 1. November 1852 zum Sereg transferirt.

Den 3. März 1853 gestorben.

§. 64.

Verfahren in der Folge.

In der Folge wird jährlich der jeweilige Zuwachs eines und desselben Jahres, ohne Rücksicht auf die Geburtsjahre, als zu einer und derselben (Enrollirungs-) Classe gehörig, behandelt, und in alphabetischer Ordnung in das Manns-Grundbuch eingetragen.

§. 65.

Zanotowania względem inrolacyi i eksrolacyi.

Co się tycze czynności inrolacyjnej i eksrolacyjnej, prowadzić winna każda kompania krajowa przy konskrypcyi lub jej rektyfikacyi dla uwidocznienia zmian w stanie ludzi listy niżej wyszczególnione, które przez komisyę konskrypcyjną będą potwierdzone, i w których zanotowania w tej kolejności będą wciągane, w której domy są konskrybowane, a to:

Formularz II. 1. Listę (podług formularza II) ochotników dobrowolnie się zgłaszających albo do inrolacyi, z klas wieku, do służby niezobowiązanych, albo do dalszego służenia w swem dotychczasowem wojsku z klas najwyższych, do eksrolacyi albo do przeniesienia do batalionu rezerwy zbliżających się.

Do tejże listy więc, wciągnieni będą:

a) osoby, stojące niżej wieku do inrolacyi zobowiązanego, atoliż dobrowolnie zgłaszające się do inrolacyi;

b) osoby, w najwyższej klasie przy obu batalionach polowych, przy artyleryi, seregu i konnicy służbę pełniące, które z reguły do rezerwy przy własnych oddziałach są przeznaczone, wszelako zamiast wypadającego na nich przeniesienia do tejże rezerwy, za wezwaniem, albo też dobrowolnie na własne żądanie przy dotyczących oddziałach sami jeszcze dalej służyć chcą, o ile tego dopuszczają stosunki stanu, tudzież jeżeli jeszcze do służby polowej są zdolni i pod względem gospodarstwa nie potrzebni;

c) ludzie w stanie batalionu rezerwy zostający, którzy zamiast inrolacyi, na nich przypadającej, nadal jeszcze w stanie batalionu tego pozostać chcą, jeżeli do tego są zdolni i w gospodarstwie niepotrzebni. Każdy z tych trzech oddziałów odrębnie będzie zsummowany.

Formularz III, 2. Listę (podług formularza III) ludzi, którzy albo dopiero wieku inrolacyjnego dostąpili, albo już w niem się znajdują, a nie są jeszcze inrolowani, lecz albo są do inrolacyi zobowiązani, albo od tejże uwolnieni.

Formularz IV. 3. Listę (podług formularza IV) ludzi, mających być wyrolowanemi dla ułomności.

Ta lista służyć będzie za podstawę aktu arbitracyjnego, gdzie idzie o utrzymanie czyli zaopatrzenie ludzi, którzy w służbie stali się real-inwalidami.

Formularz V. 4. Listę (podług formularza V) ludzi, mających być wyrolowanymi dla gospospodarstwa.

§. 66.

Postępowanie w razie przeciwnych zdań o zdolności do służby polowej.

Jeżeli względem zdolności polowej żołnierza, mającego być wyrolowanym, lekarze przeciwne zdania wyjawiają, a nawet i brygada, później w tej mierze wchodząca, nie widzi się być zdecydowaną, ażeby mogła zaraz stanowczo przyjąć go kazać do rzeczywistego stanu służby, natedy superarbitryum komendy krajowej wojskowej zasięgnąć należy. Jeżeli zaś takowy za rozkazem brygady w stan służby został przejęty,

§. 65.

Vormerkungen zum Behufe der En- und Ausrollirung.

Behufs des En- und Ausrollirungs-Geschäftes hat ferner bei der Conscription oder Conscriptions-Rectification jede Landes-Compagnie nachbenannte, von der Conscriptions-Commission mitzubestätigende Listen, zur Begründung der Standes-Veränderungen zu führen, in welchen die Vormerkungen in jener Reihe zu geschehen haben, in welcher die Häuser conscribirt werden, und zwar:

1. Die Liste (nach Formulare II) über die Freiwilligen, die sich nämlich aus, noch nicht dienstpflichtigen Alters-Classen zur Enrollirung, oder die sich aus den höchsten zur Ausrollirung oder zur Uebersetzung zum Reserve-Bataillon gelangenden Classen zum Fortdienen in ihrer Truppe freiwillig melden. Form. II.

In diese Liste werden daher eingetragen:

a) die unter dem enrollirungspflichtigen Alter stehenden, jedoch freiwillig zur Enrollirung sich meldenden Individuen;

b) die in der höchsten Classe bei den zwei Feld-Bataillons, der Artillerie, dem Sereg und bei der Reiterei Dienenden, welche in der Regel für die Reserven dieser ihrer Abtheilungen bestimmt sind, indessen aber anstatt der sie treffenden Uebersetzung zu dieser Reserve, über Aufforderung, oder freiwillig auf eigenes Verlangen bei den betreffenden Abtheilungen selbst noch fortdienen wollen, nach Zulässigkeit der Standesverhältnisse, dann, wenn sie noch feldkriegsdiensttauglich und in hauswirthschaftlicher Beziehung entbehrlich sind;

c) die im Stande des Reserve-Bataillons geführt werdenden Leute, welche statt der, sie treffen sollenden Ausrollirung, noch ferner im Stande desselben verbleiben wollen, wenn sie dazu tauglich und von der Wirthschaft entbehrlich sind. Diese drei Abtheilungen der Freiwilligen sind jede für sich zu summiren.

2. Die Liste (nach Formulare III) über die in das enrollirungspflichtige Alter getretene, oder bereits in demselben stehende, noch nicht enrollirte, sondern dazu pflichtige, oder davon befreite Mannschaft. Form. III.

3. Die Liste (nach Formulare IV) über die wegen Defecten auszurollirende Mannschaft. Form. IV.

Diese Liste bildet, in soferne es sich um die Versorgung der im Dienste realinvalid gewordenen Mannschaft handelt, die Grundlage des Arbitrirungs-Actes.

4. Die Liste (nach Formulare V) über die aus Wirthschafts-Rücksichten auszurollirende Mannschaft. Form. V.

§. 66.

Verfahren bei differenten Ansichten über die Felddiensttauglichkeit.

Wenn sich bezüglich der Felddiensttauglichkeit eines auszurollirenden Mannes differente Ansichten zwischen den Aerzten ergeben, und selbst die später intervenirende Brigade den Mann nicht gleich definitiv in den activen Dienststand übernehmen lassen zu können erachtet, so ist derselbe dem Superarbitrio des Landes-Militär-Commando zu unterziehen. Falls aber der Mann auf Befehl der Brigade in den Dienststand übernommen, und in der

a następnie przecież za niezdolnego do służby jest uznany, natedy tylko exrolacya jego nastąpić winna, bez wszelkiego zań kosztów wynagrodzenia.

§. 67.

Przedsięwzięcie regulacyi stanu przy pułku.

Ze zasady, obecnie przy rzeczy inrolacyjnej i eksrolacyjnej za podstawę służącej, i wniniejszym przepisie przeprowadzonej, wypływa samo przez się, że interes ten, jak to już w §fie 62 wskazanem zostało, tylko po rezultatach konskrypcyjnych całego powiatu pułkowego (batalionu), i dla takowego w całości, bez względu na poddział jego na powiaty kompanijne, a więc tylko w samym pułku przeprowadzonym być może. Kompanie przeto obowiązane są zaraz po ukończonej konskrypcyi wraz z summaryum konskrypcyjnem przesłać także pułkowi jedno parę list w §. 65. wspomnianych, tudzież odpisy głównych swych ksiąg żołnierzy, co do stanu już inrolowanego, nakoniec sumaryczne wykazanie tego ostatniego, wszystko to celem regulacyi stanu, mającej być uskutecznioną przez komendanta pułku z przyzwaniem oficerów sztabowych, kapitana interesami administracyjnemi zawiadującego i rachmistrza.

§. 68.

Postępowanie przytem.

Przy regulacyi tej stanu, pułki postępować winny w sposób następujący:

1. Ubytek w jakibądź sposób w ciągu roku wydarzający się, musi oddzielnie być wykazany podług szarż:

a) dla obudwóch batalionów polowych, artyleryi, seregu i konnicy;

b) dla batalionu rezerwy.

2. Do ubytku tego dodany będzie ten ubytek, który wedle list IV i V wypadnie przez eksrolacye, za potrzebne uznane dla ułomności i gospodarstwa, zkąd summa ubytku wykaże się.

Przytem, co się tycze eksrolacyi dla ułomności, trzymać się należy tymczasem właściwej listy komisyi konskrypcyjnej.

3. Przez zestawienie podług kompanij z list II i III, osiągnięty będzie przy dodatku kontyngentu lub uzupełnienia, mającego być dostawionym przez kommuny wojskowe ten przegląd, ile ludzi, do służby polowej uzdolnionych, może być inrolowanych do obudwóch batalionów polowych, do artyleryi, do seregu lub do konnicy.

Przy dochodzeniu takowem, opuszczeni będą ci ochotnicy z listy II, którzy już służbę pełnią, i tylko dalej służyć chcą, albowiem takowi nie są nowym przyrostem, a uwzględnienie oraz dalszej ich dobrowolnej służby, przy poimiennem do następujących punktów 5 i 6. stosującem się wyszczególnieniem osób, do batalionu rezerwy przenieść albo z niego wyrolować się mających, w ten sposób znajduje miejsce, iż przytem pominięci zostają ochotnicy, dobrowolnie dalszą służbę pełnić chcący.

4. Z porównania summy ludzi, do inrolacyi przeznaczonych, z summą ubytku, wykazuje się zwyżka ludzi do inrolacyi przeznaczonych, która to zwyżka wskazuje na

Folge doch dienstuntauglich erkannt wird, so hat dann bloss dessen Ausrollirung zu erfolgen, und kein Unkosten-Ersatz für ihn einzutreten.

§. 67.

Vornahme der Standes-Regulirung beim Regimente.

Aus dem, gegenwärtig dem En- und Ausrollirungs-Wesen zum Grunde liegenden, und in dieser Vorschrift durchgeführten Principe, folgt von selbst, dass dieses Geschäft, wie bereits im §. 62 angedeutet worden, nur nach den Conscriptions-Ergebnissen des ganzen Regiments- (Bataillons-) Bezirkes, und nur für diesen im Ganzen, ohne Rücksicht auf seine Untertheilung in Compagnie-Bezirke, folglich nur beim Regimente selbst vollbracht werden kann. Es haben daher die Compagnien gleich nach vollendeter Conscription mit dem Conscriptions-Summarium auch ein Pare der im §. 65 erwähnten Listen, ferner Abschriften ihrer Manns-Grundbücher, bezüglich des vorhandenen enrollirten Standes, endlich die summarische Nachweisung des letzteren, dem Regimente behufs der durch den Regiments-Commandanten mit Beiziehung der Stabs-Officiere, des, die Administrations-Geschäfte führenden Hauptmannes und des Rechnungsführers zu entwerfenden Standes-Regulirung einzusenden.

§. 68.

Verfahren dabei.

Bei dieser Standes-Regulirung haben die Regimenter auf folgende Art zu verfahren:

1. Es muss der während des Jahres auf was immer für eine Art sich ergebene Abgang, und zwar abtheilig:

a) Für die beiden Feld-Bataillone, Artillerie, Sereg und Reiterei;

b) für das Reserve-Bataillon, chargenweise ausgewiesen werden.

2. Zu diesem Abgange wird derjenige Abgang zugeschlagen, welcher sich nach den Listen IV und V durch die Defects- und Wirthschafts wegen nothwendig befundenen Ausrollirungen ergibt, woraus die Summe des Abganges hervorgeht.

Dabei wird sich übrigens hinsichtlich der Ausrollirungen Defects wegen vorläufig an die diessfällige Liste der Conscriptions-Commission zu halten seyn.

3. Durch den compagnieweisen Zusammensatz aus den Listen II und III wird mit Zuschlag des, von den Militär-Communitäten zu stellenden Ersatzes oder Contingentes die Uebersicht gewonnen, wie viele feldkriegsdiensttaugliche Leute zu den beiden Feld-Bataillons, zur Artillerie, zum Sereg oder zur Reiterei enrollirt werden können.

Bei dieser Ermittlung werden jene Freiwilligen aus der Liste II, welche jedoch bereits dienen, und daher nur fortdienen wollen, ausser Betracht gelassen, da sie kein neuer Zuwachs sind, und die Berücksichtigung ihres freiwilligen Fortdienens bei der, nach den folgenden Puncten 5 und 6 zu geschehenden namentlichen Bezeichnung der, zum Reserve-Bataillon zu Transferirenden, oder von demselben Auszurollirenden, dadurch geschieht, dass dabei die freiwillig fortdienen Wollenden übergangen werden.

4. Wenn der Summe der zur Enrollirung disponiblen Leute die Summe des Abganges entgegengehalten wird, so zeigt sich der Ueberschuss an, zur Enrollirung disponiblen Leuten, und dieser Ueberschuss gibt die Anzahl Leute, welche aus der ältesten Classe von den

liczbę tych, którzy z najstarszej klasy obudwóch batalionów polowych, artyleryi, seregu i konnicy, do batalionu rezerwy przeniesieni być mogą.

5. Skoro liczba ta wiadoma jest, należy z głównych ksiąg żołnierzy we wszystkich kompaniach, z zachowaniem należytego stosunku do stanu ich inrolowanych, w równej liczbie poimiennie wyciągnąć ludzi z klasy najstarszej przy obudwóch batalionach polowych, przy artyleryi, seregu i konnicy, z pominięciem tych, którzy wedle listy II przy swem wojsku dalej służyć chcą, i w miarę stosunków stanu do tego pozwolenie mają, i tak poimiennie wyciągniętych, należy dalej oznaczyć jako takich, którzy przeniesieni być mają do batalionu rezerwy, a względnie do rezerwy artyleryi, seregu lub konnicy.

Z porównania tedy liczby ludzi, do batalionu rezerwy przenieść się mających, z summą ubytku, przy batalionie rezerwy zachodzącego, wypływa liczba, która przy batalionie rezerwy z najstarszej klasy wyrolowaną być może.

Co się tycze liczby tej, będzie przy stosunkowym rozdziale jej między kompanie, z głównych ich ksiąg żołnierzy także poimienny wyciąg sporządzony, z pominięciem tych, którzy wedle listy II, dalej jeszcze przy batalionie rezerwy służyć chcą.

Z rezultatów, w ten sposob osiągniętych i należycie zestawionych, ustawione będą dla każdej kompanii oddzielnie, listy poimienne ludzi, mających być inrolowanymi i eksrolowanymi, tudzież mających być przeniesionymi, i kompaniom udzielone dla poprzedniej regulacyi stanu własnego, w którym to względzie namienionem będzie, iż wydarzający się przy każdej kompanii krajowej ubytek artylerzystów, sereżanów i konnicy także i u niej będzie zastąpiony, jednakże wybór w tej mierze z ludzi nowo-inrolowanych, przysłużać będzie komendantowi pułku.

§. 69.

Rewizya interesu konskrypcyi i regulacyi stanu przez brygadyera

Przez dokonanie zarządzenia paragrafu powyższego, przygotowany będzie w pułku interes regulacyi stanu, który w rewizyi i potwierdzeniu brygadyera, zupełnie do końca doprowadzonym będzie.

Pułki, w tym celu przeto brygadyerowi o uskutecznionem przygotowaniu doniesienie uczynią, który następnie dni do przedsięwzięcia rewizyi oznaczy i pułkowi wcześnie do wiadomości poda, do dalszego obwieszczenia i zarządzenia, co potrzeba.

Rewizya ta na tem zależy, ażeby brygadyer w każdej kompanii należycie przekonał się o dokładności konskrypcyi, uskutecznionej podług postanowień niniejszej normy, o porządnem prowadzeniu głównych ksiąg żołnierzy, o dokładności list, w §. 65. wspomnionych, dla regulacyi stanu sporządzonych, niemniej i o tem, czy przy rozdziale ludzi między pojedyncze kompanie do batalionu rezerwy przenieść, jako też ztąd wyrolować się mających, zachowaną została stosunkowość w §-fie 68 przepisana;

beiden Feld-Bataillonen, der Artillerie, dem Sereg und der Reiterei zum Reserve-Bataillon transferirt werden können.

5. Sobald diese Zahl bekannt ist, müssen aus den Manns-Grundbüchern aller Compagnien, mit Beobachtung eines richtigen Verhältnisses zu dem enrollirten Stande derselben, in gleicher Anzahl die Leute der ältesten Classe bei den zwei Feld-Bataillonen, der Artillerie, dem Sereg und der Reiterei mit Uebergehung derjenigen, welche laut der Liste II bei ihrer Truppe fortdienen wollen, und nach Zulässigkeit der Standesverhältnisse dazu die Bewilligung erhalten, namentlich ausgezogen, und als diejenigen bezeichnet werden, welche zum Reserve Bataillon, und respective zur Reserve der Artillerie, des Sereg oder der Reiterei transferirt werden sollen.

6. Wenn nun diese Zahl der, zum Reserve-Bataillon zu transferirenden Leute der Summe des, beim Reserve-Bataillon bestehenden Abganges entgegengehalten wird, so ergib sich diejenige Zahl, welche beim Reserve-Bataillon von der ältesten Classe ausrollirt werden kann.

Ueber diese Zahl ist gleichfalls bei verhältnissmässiger Vertheilung unter die Compagnien aus den Manns-Grundbüchern derselben, mit Uebergehung derjenigen, die nach der Liste II noch ferner beim Reserve-Bataillon fortdienen wollen, ein namentlicher Auszug zu verfassen.

Aus den so erlangten, gehörig zusammengestellten Ergebnissen werden, für jede Compagnie separirt, namentliche Listen der En- und Auszurollirenden, dann der zu Transferirenden gestellt, und denselben zur vorläufigen Regulirung des eigenen Standes mitgetheilt, in welcher Beziehung bemerkt wird, dass der bei jeder Landes-Compagnie sich ergebende Abgang an Artilleristen, Serežanern und Reitern auch bei derselben zu ersetzen ist, während die Auswahl hiezu aus den neu enzurollirenden Leuten dem Regiments-Commandanten zusteht.

§. 69.

Revision des Conscriptions- und Standes-Regulirungs-Geschäftes durch den Brigadier.

Durch Bewirkung des im vorstehenden Paragraphe Angeordneten, ist beim Regimente das Geschäft der Standes-Regulirung vorbereitet, und es hat nun dasselbe durch die revidirende und bestätigende Intervention des Brigadiers vollends zu Ende geführt zu werden.

Es haben daher zu diesem Behufe die Regimenter von dieser bewirkten Vorbereitung dem Brigadier die Anzeige zu erstatten, welcher hierauf die Tage zur Vornahme der Revision bestimmt, und zeitrecht zur weiteren Kundmachung und Einleitung des Erforderlichen dem Regimente bekannt gibt.

Diese Revision besteht darin, dass der Brigadier in jeder Compagnie von der Richtigkeit der, nach den Bestimmungen dieser Norm bewirkten Conscription, von der ordentlichen Führung der Manns-Grundbücher, von der Richtigkeit der, zum Behufe der Standes-Regulirung verfassten, im §. 65 erwähnten Listen, dann davon sich die genaue Ueberzeugung verschafft, dass bei Vertheilung des, zum Reserve-Bataillon zu transferirenden, und des, von diesem auszurollirenden Mannschafts-Quantums an die einzelnen Compagnien, die

nakoniec, ażeby ściśle rozważał i rozstrzygał prożby i skargi, jakieby zachodziły w przedmiocie wniosku co do inrolacyi i eksrolacyi, przedłożonego sobie przez pułk podług §. 68.

Nie inaczej, jak ściśle dochodzić należy przepisowości klasyfikowanych wyjątków i uwolnień, tudzież eksrolacyj, wedle listy V. dla gospodarstwa zawnioskowanych, ma też przedsięwziętą być szczególnie rewizya lekarska i ostateczna klasyfikacya, co się tycze ludzi, podług listy IV. dla ułomności wyrolować się mających, a jeżeli idzie przytem o zaopatrzenie ludzi, którzy w służbie stali się realinwalidami, dana być ma należyta arbitracya względem nich, w którym celu przeto brygadyer do rewizyi przyzwać winien także i urzędnika feldkriegskomisaryatowego i dozorującego lekarza pułkowego.

Do superarbitracyi względem właśnie wspomnionych ludzi realinwalidów, utrzymania żądających, zesle komenda wojskowo- krajowa dla szczędzenia kosztów podróży, na miejsca odpowiednie, położone w samym Pograniczu, komisyę pod zastępczą prezydencyą dywizyonera.

Sprostowania, przy rewizyi konskrypcyi miejsce mające, będą natychmiast w dotyczących aktach konskrypcyjnych przeprowadzone, a o ile takowe dotyczą pułkowego wniosku regulacyi stanu, w nich także należycie zanotowane. Wniosek ten przeto przedłożony być ma przez oficera sztabowego, ktory wraz z kapitanem, interesa administracyjne przy pułku prowadzącym, przydzielony jest brygadyerowi przy rewizyi akowej.

W miarę rezultatu rewizyi tej, we wszystkich kompaniach przedsięwziętej, będzie wniosek pułku względem regulacyi stanu w sztabie należycie ustawiony, i wraz z wyciągami poimiennemi, dla poszczególnych kompanij z niego sporządzonemi, przez brygadyera potwierdzony; a podług tych ostatnich zarądzi pułk w kompaniach inrolacye i eksrolacye.

§. 70.

Dalsze jego funkcye przytem.

Przy okazyi rewizyi tej i regulacyi stanu przekona się dalej brygadyer, jak dalece zachowane bywają istniejące przepisy i rozporządzenia specyalne, pod względem administracyjnym w ogólności, w którym to względzie wszelkie zachodzące prożby i skargi należycie mają być dochodzone, i wedle okoliczności albo zrezolwowane, albo w tej mierze dalej przesłane.

Mianowicie poleconą ma sobie przybrany urzędnik feldkrigskomisaryatowy rewizyę żurnałów kasy kompanijnej i należących tu dowodów i dokumentów, tudzież rewizyę innych dobra eraryalnego dotyczących rachunków i protokołów, a spólnie z tymże urzędnikiem będzie także i skontrowanie przedsięwzięte.

im §. 68 vorgeschriebene Verhältnissmässigkeit beobachtet worden ist; endlich, dass er alle bezüglich des nach §. 68 vom Regimente entworfenen En- und Ausrollirungs-Antrages etwa vorkommenden Bitten und Klagen genau untersucht und entscheidet.

Sowie dabei die Vorschriftmässigkeit der classificirten Ausnahmen und Befreiungen, dann die, vermöge der Liste V Wirthschafts wegen beantragten Ausrollirungen, einer genauen Prüfung unterzogen werden müssen, ebenso hat insbesonders hinsichtlich der nach der Liste IV Defects wegen auszurollirenden Mannschaft, die ärztliche Untersuchung und definitive Classification, und so weit es sich dabei um die Versorgung der im Dienste realinvalid gewordenen Mannschaft handelt, die ordentliche Arbitrirung derselben vorgenommen zu werden, zu welchem Behufe daher auch der respicirende feldkriegs-commissariatische Beamte und der Regiments-Arzt zu dieser Revision vom Brigadier beizuziehen ist.

Zur Superarbitrirung der ebenbesagten realinvaliden, und auf eine Versorgung Anspruch habenden Mannschaft aber, wird dann das Landes-Militär-Commando zur Ersparung der Reisekosten eine Commission unter stellvertretendem Vorsitze des Divisionärs auf zweckentsprechend situirte Orte in der Gränze selbst zu entsenden haben.

Die, bei der Conscriptions-Revision geschehenden Berichtigungen werden in den entsprechenden Conscriptions-Acten sogleich behandelt, und so weit sie den Standes-Regulirungs-Antrag des Regimentes betreffen, auch in diesen gehörig vorgemerkt werden. Dieser Antrag ist daher durch den Stabs-Officier, welcher mit dem, die Administrations-Geschäfte des Regimentes führenden Hauptmanne den Brigadier bei dieser Revision begleitet, zu derselben beizubringen.

Je nach dem Resultate dieser, bei allen Compagnien vorgenommenen Revision wird dann der Standes-Regulirungs-Antrag des Regimentes, beim Stabe richtig gestellt, und sammt den für die einzelnen Compagnien daraus gemachten namentlichen Auszügen vom Brigadier bestätiget, nach welch Letzteren dann das Regiment die En- und Ausrollirungen bei den Compagnien einzuleiten hat.

§. 70.

Weitere Functionen desselben dabei.

Bei Gelegenheit dieser Conscriptions-Revision und Standes-Regulirung hat der Brigadier ferner auch die Ueberzeugung sich zu verschaffen, in wieferne in administrativer Beziehung überhaupt, die bestehenden Vorschriften und speciellen Anordnungen gehörig beobachtet werden, und es sind alle in dieser Beziehung vorkommenden Bitten oder Klagen genau zu erheben, und je nach Beschaffenheit entweder zu erledigen, oder Behufs der Erledigung weiter zu leiten.

Namentlich wird durch den beigezogenen feldkriegs-commissariatischen Beamten die Revision der Compagnie-Casse-Journale und der dazu gehörigen Belege und Behelfe, ebenso die Revision der übrigen, das vorhandene Aerarial-Gut betreffenden Rechnungen und Protokolle zu bewirken, und in Gemeinschaft mit demselben auch die Scontrirung vorzunehmen seyn.

Dalszym obowiązkiem brygadyera i przydzielonego mu urzęknika feldkrigskomisaryatowego ma być przepisanie podatków tak kupcom i profesyonistom, jak posiadaczom młynów. Kompanie przeto spiszą iudywidua te wraz z kwotami podatkowemi, podług dochodu z handlu lub przemysłu dla nich zawnioskowanemi, w osobne przez konskrybującego oficera sztabowego podpisać się mające wykazy, jakie obecnie przepisuje instrukcya z dnia 5. Maja 1808. „o wykazaniu posiadania gruntowego, tudzież o przepisaniu i uiszczeniu powinności" i przedłożą ostatnie brygadyerowi, który je z urzędnikem feldkrigskomisaryatowym należycie dochodzić będzie i potwierdzeniem swem właściwe przepisanie podatków uskuteczni.

Grunta podatkujące, które przez przypadek na kulturze upadły i cześcią lub zupełnie nieuprawnemi się stały, i na żądanie właścicieli, na podstawie dochodzenia pierwej przez pułk spowodowanego, albo do mniejszej podatkowej klasy mają być przeniesionemi albo wcale z klasy gruntów uprawnych wykreślonemi, mają także przez brygadyera i urzędnika feldkrigskomisaryatowego być dochodzone i w miarę znalezionego stanu rzeczy przeniesienia rzeczone albo będą odmówione albo dozwolone.

§. 71.

Wykazanie posiadłości gruntowej i powinności pieniężnych.

By administracya także i o posiadłości gruntowej i o powinnościach pieniężnych summaryczne otrzymać mogła przeglądy, muszą kompanie także i nadal tak jak dotychczas, podług miejsc sporządzać wykazy o posiadłości gruntowej i o powinnościach, i uwidocznić w nich wszelkie pomnożenie i zmniejszenie w porownaniu z rokiem poprzedzającym.

Z tych wykazów kompanijnych będzie wykaz pułkowy w sztabie ułożony i z summaryami konskrypcyjnemi pułkowemi, w §fie 35. wspomionemi, brygadyerowi w podwójnym egzemplarzu przedłożony.

§. 72.

Relacya konskrypcyjna.

Jak tylko brygadyer otrzyma summarya konskrypcyjne w §§. 35 i 71. wspomnione, tudzież wykazy posiadania gruntowego i wykazy powinności od podporządkowanych sobie pułków i kommun, obowiązany jest po należytem dochodzeniu co do przepisowości i dokładności rachunków, przedłożyć takowe wraz z własną relacyą konskrypcyjną w drodze służby komendantowi wojskowemu krajowemu.

W tejże wyszczególnione będą uwagi, jakie przy konskrypcyi względem porządku interesów zostały poczynione. Co się tycze wad, natychmiast usuniętych, tudzież skarg i prożb rozstrzygniętych i załatwionych, w relacyi tylko wzmiankę uczynić należy o tem, jak zarządzono.

Co się zaś tycze przedmiotów, od wyższej instancyi rozstrzygnąć się mających, należy o takie rozstrzygnienie upraszać pod wyjaśnieniem okoliczności dotyczących.

Eine weitere Aufgabe des Brigadiers und des, ihm beigegebenen feldkriegs-commissariatischen Beamten ist die Bewirkung der Steuervorschreibung der Handels- und Gewerbsleute, dann Mühlenbesitzer. Die Compagnien haben daher diese Individuen sammt den nach dem Erträgnisse ihres Handels oder Gewerbes für sie beantragten Steuerbeträgen in besonderen, von dem conscribirenden Stabs-Officiere mitzufertigenden Ausweisen, wie sie nach der „Belehrung über die Ausweisung des Grundbesitzes und über die Vorschreibung und Abstattung der Schuldigkeiten vom 4. Mai 1808" dermal in Anwendung sind, zu verzeichnen, und Letztere dem Brigadier vorzulegen, der sie mit dem feldkriegs-commissariatischen Beamten gehörig prüft, und durch die Bestätigung derselben die eigentliche Steuervorschreibung bewirkt.

Steuerbare Gründe, die durch Zufall an Culturfähigkeit abgenommen, und zum Theile oder ganz unbenutzbar geworden sind, und die auf Verlangen der Eigenthümer, auf Grund der, früher vom Regimente veranlassten Untersuchung, in eine geringere Steuer-Classe gesetzt, oder aus der Classe der benutzbaren Gründe gebracht werden sollen, werden ebenfalls bei dieser Gelegenheit vom Brigadier und dem feldkriegs-commissariatischen Beamten untersucht und wird nach Befund die Versetzung verweigert oder gestattet.

§. 71.

Ausweisung des Grundbesitzes und der Geldschuldigkeiten.

Um zum Behufe der Verwaltung auch über den Grundbesitz und die Geldschuldigkeiten summarische Uebersichten bei Handen zu haben, müssen die Compagnien fortan, wie bisher, ortschaftenweise Darstellungen des Grundbesitzes und der Schuldigkeiten verfassen, und in denselben auch die Vermehrung und Verminderung gegen das vorhergehende Jahr ersichtlich machen.

Aus diesen Compagnie-Ausweisen wird beim Stabe der Regiments-Ausweis verfasst, und mit den im §. 35 erwähnten Regiments-Conscriptions-Summarien dem Brigadier in duplo *unterlegt.*

§. 72.

Conscriptions-Relation.

Sobald der Brigadier die in den §§. 35 und 71 erwähnten Conscriptions-Summarien, dann Grundbesitz- und Schuldigkeits-Ausweise der, ihm unterstehenden Regimenter und Communitäten erhalten hat, hat er dieselben nach veranlasster Prüfung ihrer Vorschriftmässigkeit und Rechnungsrichtigkeit mit einer eigenen Conscriptions-Relation im Dienstwege dem Landes-Militär-Commandanten zu unterlegen.

In derselben werden alle Bemerkungen, welche bei Gelegenheit der Conscription hinsichtlich der Geschäfts-Ordnung gemacht worden sind, vorgetragen. Bezüglich der, an der Stelle gehobenen Gebrechen, so wie der entschiedenen und erledigten Klagen und Bitten, ist nur vom Verfügten in der Relation Bericht zu erstatten.

Ueber jene Gegenstände aber, die von höherer Entscheidung abhängig sind, muss letztere unter Aufklärung der Thatsachen nachgesucht werden.

§. 25.

Zestawienie w komendzie krajowej wojskowej. Summaryum jenerałackie.

Komenda wojskowa krajowa będzie winna załatwiać podług swego zakresu relacye konskrypcyjne, i ze sumaryów tudzież wykazów od pułków (batalionu czajkistow) równie jak od kommun wojskowych, po należytem dochodzeniu i sprostowaniu wad zachodzących, ułożyć summaryum konskrypcyjne jenerałackie, równie też wykaz jenerałacki względem posiadłości gruntowej i powinności, a to w dwóch egzemplarzach, w których wykazane być musi pomnożenie i zmniejszenie, i nakoniec przedłożyć ministerstwu wojny ze wszystkiego jedno pare, obłożone jednym egzemplarzem wszelkich partykularyów pułków i kommun wraz z relacyami konskrypcyjnemi, i z sprostowaniem relacyi swej dawniejszej, jeżeliby takowa wydaną była, lub też z innemi potrzebnemi uwagami.

§. 73.

Zusammenstellung beim Landes-Militär-Commando. Generalats-Summarien.

Das Landes-Militär-Commando hat die Conscriptions-Relationen nach seinem Wirkungskreise zu erledigen, und aus den Summarien und Ausweisen der Regimenter (des Czaikisten-Bataillons), so wie der Militär-Communitäten nach gehöriger Prüfung und Berichtigung der etwaigen Gebrechen, ein Generalats-Conscriptions-Summarium, dann einen Generalats-Grundbesitz- und Schuldigkeits-Ausweis in zweifachen Exemplaren, in welchen die Vermehrung und Verminderung ausgewiesen werden muss, zu verfassen, und ein Pare von jedem, belegt mit einem Exemplare aller Particularien der Regimenter und der Communitäten, nebst den Conscriptions-Relationen, unter Berichtung der etwa erlassenen vorläufigen eigenen Erledigung, oder der sonst nöthig erachteten Bemerkungen, dem Kriegsministerium zu unterlegen.

Formularz A.

Arkusz spisowy

na rok

Pułk graniczny N°.

I. Budynki: eraryalne	I. Budynki: gminne	I. Budynki: prywatne	II. Familie: z własnym domem	II. Familie: bez domu własnego	III. Imię i nazwisko osób męzkich	IV Kwalifikacya tychże	V. Rok urodzenia	VI. Krajowi męzcy Pograniczanie są — Służbę pełniący — przy pułku — Oficerowie: Sztabowi	Oficerowie: wyżsi	Strony: wielkiego sztabu	Strony: małego sztabu	od feldfebla niżej idąc	Inne personale administracyjne	Summa przy pułku służbę pełniących	Inni: Jenerałowie, oficerowie sztabowi i wyżsi	Inni: Foryszyce i słudzy prywatni	Inni: C. k. urzędnicy	Summa innych służbę pełniących	Summa wszystkich służbę pełniących	Służebni — Zdolni do służby polowej — Służbie ulegający: do inrolacyi	Służbie ulegający: doczasowo przeszkodzeni	Wyjęci: wysłużeni	Wyjęci: dla gospodarstwa	Zdolni do służ. domow.: od 17 do 20 lat	Zdolni do służ. domow.: od 50 do 60 lat	defektowi	Summa służebnych	Niesłużebni — dla przeszkód naturalnych: Porost od urodzenia aż do lat 16	zupełnie inwalidzi: 60-letni i więcej	zupełnie inwalidzi: dla ułomności	Summa naturalnie przeszkodzonych	z uwolnienia prawn.: duchowni	z uwolnienia prawn.: świeccy	Summa prawnie uwolnionych	Summa wszystkich niesłużebnych	VII. Summa Pograniczan męzkich krajowych	VIII. Doliczając rodzaj żeński krajowy	IX. Summa ludności krajowej	X. Nieobecnych w tejże summie: mężczyzn	X. Nieobecnych w tejże summie: białogłów	XI. Cudzy do tejże summy — Z Pogranicza wojskowego: mężczyzn	Z Pogranicza wojskowego: białogłów	Z innych krajów koronnych: mężczyzn	Z innych krajów koronnych: białogłów	Z zagranicy: mężczyzn	Z zagranicy: białogłów	Summa cudzych: mężczyzn	Summa cudzych: białogłów

Numer domu $\frac{\text{nowy}}{\text{stary}}$

konskrypcyjny

18 . .

Miejsce kompanii

XII.			XIII. Klasyfikacya ludności krajowej																														XIV. Majętności Pograniczan																				
Rzeczywisty stan całej ludności			podług narodowości							podług religii						ze stanu małżeńskiego				podług stanu i zatrudnienia												Koni				Bydła										Wozów				Młynów		
													Konfesyi			zaślubionych		niezaślubionych i owdowiałych		duchownych				Z zarobku żyjących																												
mężkich	żeńskich	razem	Kroatów	Sławonów	Serbów	Romanów	Madziarów	Niemców	innych	katolików	grecko-unickich	grecko-nieunickich	augsburgskiej	helweckiej	żydów	mężczyzn	białogłów	mężczyzn	białogłów	Plebanów i innych	w klasztorach	Zpensyon., jener., ofic. sztab. i wyż. ludzich c. k. urzędn.	Honoracyorów	Kupców i kramarzy	Fabrykantów	Artystów i rzemieślników	Czeladników, kupczyków i chłopców terminując.	Gospodarzy	Rolników i winiarzy	Najemników i furmanów	Parobków	młodych do lat 3-ch	ogierów	klaczy	wałachów	młodego do lat 3-ch	byków	wołów	krów	owiec	kóz	świń	ulów	kotłów gorzelnianych	pługów	okutych	nie okutych	Stodół	Stajen	do mielenia	tartaków	wałkownie

Formulare A.

Conscriptions-

für das

Gränz-Regiment Nr.

I			II		III	IV	V	VI Die einheimischen männlichen Gränzbewohner theilen sich in																													VII	VIII	IX	X		XI							
Gebäude			Familien		Tauf- und Zuname der männlichen Individuen	Qualification derselben	Geburtsjahr derselben	Dienende												Dienstbare								Undienstbare								Summe der einheimischen männlichen Gränzbewohner	Hiezu das einheimische weibliche Geschlecht	Summe der einheimischen Volksmenge	Die Abwesenden davon		Die Fremden dazu							
								bei dem Regimente							Sonst				Summe aller Dienenden	Felddiensttaugliche				Hausdiensttaugliche			Summe der Dienstbaren	wegen natürlichen Hindernissen				wegen gesetzl. Befreiung			Summe aller Undienstbaren						aus der Militär-Gränze		aus anderen Kronländern		aus dem Auslande		Summe der Fremden	
								Officiere		Parteien des Stabes		vom Feldwebel abwärts	sonstiges Administrations-Personale	Summe der beim Regimente Dienenden	Generäle, Stabs- und Ober-Officiere	Fourierschützen und Privatdiener	k. k. Beamte	Summe der sonst noch Dienenden		Dienstpflichtige		Ausgenommene		von … Jahren		defectuose		Nachwachs von der Geburt bis 16 Jahren	ganz invalide		Summe der natürlich Verhinderten	Geistliche	Weltliche	Summe der gesetzlich Befreiten														
Ärarische	Gemeinde-	Privat-	Behauste	Unbehauste				Stabs-	Ober-	des grossen	des kleinen									zur Enrollirung	zeitlich Verhinderte	Ausgediente	Wirthschafts wegen	17 bis 20	50 bis 60				60 Jahre alte und darüber	wegen Gebrechen									männliche	weibliche	männliche	weibliche	männliche	weibliche	männliche	weibliche	männliche	weibliche

Haus-Nummer $\frac{\text{neue}}{\text{alte}}$

Aufnahmsbogen

Jahr 18 . .

Compagnie-Ort

XII Effectiver Stand der ganzen Volksmenge			XIII Classification der einheimischen Volksmenge												
			nach der Nation							nach der Religion					
													Confession		
männliche	weibliche	zusammen	Croaten	Slavonier	Serben	Romanen	Magyaren	Deutsche	Sonst	katholische	griechisch unirte	griechisch nicht unirte	Augsburger	Helvetischer	Juden

XIII Classification der einheimischen Volksmenge (Fortsetzung)															
nach der Verehelichung				nach Stand und Beschäftigung											
Verehelichte		Ledige und Verwitwete		Geistliche				vom Erwerbe lebende							
männliche	weibliche	männliche	weibliche	Pfarrer und sonst	in Klöstern	Pension. Gen., Stabs- u. Ober-Off., dann k.k. Beamte	Honoratioren	Handelsleute und Krämer	Fabriks-Unternehmer	Künstler und Handwerker	Gesellen, Ladendiener und Lehrjungen	Wirthe	Ackersleute und Weinbauer	Taglöhner und Fuhrleute	Knechte

XIV Habschaften der Gränzbewohner																				
Pferde				Rinder										Wägen				Mühlen		
Jungvieh bis 3 Jahre	Hengste	Stuten	Wallachen	Jungvieh bis 3 Jahre	Stiere	Ochsen	Kühe	Schafe	Geissen	Schweine	Bienenstöcke	Branntweinkessel	Pflüge	Beschlagene	Unbeschlagene	Scheunen	Stallungen	Mahl-	Säge-	Walk-

Formularz B.

Summaryum konskrypcyjne miejscowe

na rok 18 . .

Pułk graniczny N.º Kompania krajowa N.º

I	II.	III.	IV, budynki			V. familie		VI. Krajowi Pograniczanie męzcy dzielą się
Nazwa miejsca	Imiona i nazwiska ojców	Nº. domu	eraryalne	gminne	prywatne	na własnym domu	bez domu własnego	i t. d. jak rubryki głowy do arkusza spisowego (Formularz A.)

Formularz C.

Summaryum konskrypcyjne kompanijne

na rok 18 . .

Pułk graniczny Nº. Kompania krajowa Nº.

Imiona		miejsca			budynki			familie		Krajowi Pograniczanie męzcy
gmin	miejsc	miasta	miasteczka	wsi	eraryalne	gminne	prywatne	z własnym domem	bez domu własnego	i t. d. jak rubryki głowy do arkusza spisowego (Formularz A.)

Formulare B.

Orts-Conscriptions-Summarium
für das Jahr 18 . .

Gränz-Regiment Nr. Landes-Compagnie Nr.

I. Name des Ortes	II. Tauf- und Zunamen der Hausväter	III. Haus-Nr.	IV. Gebäude			V. Familien		VI. Die einheimischen männlichen Gränz-Bewohner theilen sich u. s. w., wie die Kopf-Rubriken des Aufnahms-Bogens (Formular A.)
			Aerarische	Gemeinde-	Privat-	Behauste	Unbehauste	

Formulare C.

Compagnie-Conscriptions-Summarium
für das Jahr 18 . .

Gränz-Regiment Nr. Landes-Compagnie Nr.

Der Gemeinden	Der Ortschaften	Diese sind			Gebäude			Familien		Die einheimischen männlichen Gränz-Bewohner u. s. w., wie die Kopf-Rubriken des Aufnahms-Bogens (Formular A.)
Namen		Städte	Märkte	Dörfer	Aerarische	Gemeinde-	Privat-	Behauste	Unbehauste	

Formularz D.

Pułk graniczny N.o

Summaryum konskrypcyjne pułkowe

na rok 18 . .

I. Imiona kompanij	II. Liczba gmin	III. miejsca			IV. budynki			V. familie		VI. Krajowi Pograniczanie mężczy i t. d. jak rubryki n głowy do arkusza spisowego (Formularz A.)
		miasta	miasteczka	wsi	eraryalne	gminne	prywatne	z własnym domem	bez domu własnego	

Formularz E.

Pułk graniczny N.o

Kompania N.o

Spis indywidualny na rok 18 . .

osób, dla defektu ukwalifikowanych jako niezdolne do służby polowej albo jako zupełnie niesłużebne.

Zamieszkanie	N.o domu	Imię i nazwisko	Rok urodzenia	Krótkie lekarskie opisanie i potwierdzenie ułomności ciała lub stanu choroby	Klasyfikacya			z nich		Uwaga o zmianie z inwalidami	Głów
					na pół inwal.	na zupeł. inw.	niezdolny porost	do uleczenia	nie do uleczenia.		

Formulare D.

Gränz-Regiment Nr.

Regiments-Conscriptions-Summarium

für das Jahr 18 . .

I. Namen der Compagnien	II. Anzahl der Gemeinden	III. Ortschaften			IV. Gebäude			V. Familien		VI. Die einheimischen männlichen Gränz-Bewohner u. s. w., wie die Kopf-Rubriken des Aufnahms-Bogens (Formulare A)
		Städte	Märkte	Dörfer	Aerarische	Gemeinde-	Privat-	Behauste	Unbehauste	

Formulare E.

Gränz-Regiment Nr.

Compagnie Nr.

Individual-Verzeichniss für 18 . .

über die Defectswegen als zu Feldkriegsdiensten untauglich oder als völlig undienstbar classificirten Individuen.

Wohnort	Haus-Nummer	Tauf- und Zunamen	Geburtsjahr	Kurze ärztliche Beschreibung u. Bestätigung des körperlichen Gebrechens oder des Krankheits-Zustandes	Classification zum			davon sind		Anmerkung über die Veränderung mit den Invaliden	Köpfe
					halben Invaliden	ganzen Invaliden	untauglicher Nachwuchs	heilbar	unheilbar		

Formularz I. **Tom. Pag.**

Pułk graniczny N.°

Główna księga żołnierstwa

do utrzymania w ewidencyi żołnierstwa, przydzielonego do niżej wymienionych oddziałów wojska pułku powyższego, alfabetycznie ułożona podług czasu inrolacyi.

Kompanie krajowe	Dzień przyrostu	Szarża	Imiona	Rok urodzenia	miejsce	N° domu	Religia katolicka	Religia grec. n. un.		Stanu żonatego	Stanu nieżonatego	Professyi	Przydzielenie do z batalion. polowych	Przydzielenie do Seregu (kornicy)	Przydzielenie do batalionu rezerwy	Uwaga o zachodzących zmianach stanu
Uwaga. W rubryce „imiona“ wciągnione będzie wprzód nazwisko familijne a potem imię chrzestne.																
			n. p. Alinčić, Nicola Arbutina, Jefrem Baloban, Xia Batinović, Ivan													

Formularz II.

N. N. Pułk graniczny N.° N. N. Kompania krajowa N.°

Lista nominalna

ochotników, zgłaszających się dobrowolnie do inrolacyi ze stanu populacyi przed osiągnionym wiekiem inrolacyjnym, albo do dalszej służby w swym korpusie z najwyższych klas służbowych stanu służbę już pełniącego.

Mieszkanie	N.° domu	Szarża	Imię i nazwisko	rok urodzenia	Religia katolickiej	Religia grec. n. unickiej	Stan żonaty	Stan nieżonaty lub wdow.	Professyi	miara stóp	miara cali	miara sztrychów	służy od roku	Klasyfikacya zdolnych do służby polowej zbyteczni	Klasyfikacya zdolnych do służby polowej niezbędni	Klasyfikacya Niezdolni	Uwaga komisyi co do uznanej niezdolności lub niezbędności	Ochotnicy przyjęci ze stanu populacyi do inrolacyi	Ochotnicy przyjęci do dalszej służby przy 2ch batalionach polowych i przy artyleryi	Ochotnicy przyjęci do dalszej służby przy szeregu (kornicy)	Ochotnicy przyjęci do dalszej służby przy batalionie rezerwy

Formulare I.

Band. Pag.

Gränz-Regiment Nr.

Manns-Grundbuch

zur Evidenthaltung der, bei den nachbenannten Truppen-Abtheilungen des obigen Regiments eingetheilten Mannschaft, nach der Enrollirungs-Zeit alphabetisch geordnet.

Landes-Compagnien	Tag des Zuwachses	Charge	Namen	Geburts-		Haus Nr.	Religion		Stand		Profession	Eintheilung zu			Anmerkung über vorkommende Standes-Veränderungen
				Jahr	Ort		katholisch	gr. n. u.	verheiratet	ledig		den 2 Feld-Bataillonen	dem Sereg (der Reiterei)	dem Reserve-Bataillon	
			z. B.: Alinčić, Nicola												
			Arbutina, Jefrem												
			Baloban, Xia												
			Batinović, Ivan												

Anmerkung. In die Rubrik „Namen" wird zuerst der Zuname und dann der Taufname eingetragen.

Formulare II.

N. N. Gränz-Regiment Nr.

N. N. Landes-Compagnie Nr.

Nominal-Liste

derjenigen Freiwilligen, welche sich aus dem Populations-Stande zur Enrollirung vor erreichtem enrollirungspflichtigen Alter, dann welche sich aus den höchsten Dienst-Classen des bereits dienenden Standes zum Fortdienen in ihrer Truppe freiwillig gemeldet haben.

Wohnort	Haus Nr.	Charge	Vor- und Zunamen	Geburtsjahr	Religion		Stand		Profession	Mass			dient seit dem Jahre	Classification			Anmerkung der Commission über die erkannte Untauglichkeit oder Unentbehrlichkeit	Die Freiwilligen wurd. angenommen			
					katholisch	gr. n. u.	verheiratet	ledig oder Witwer		Schuh	Zoll	Strich		felddiensttauglich		untauglich		aus dem Populations-Stande z. Enrollirung	z. Fortdienen bei		
														entbehrlich	unentbehrlich				den 2 Feld-Bataillons und der Artillerie	dem Sereg (der Reiterei)	dem Reserve-Bataillon
																		Köpfe			

Formularz III.

N. N. Pułk graniczny N. N. Kompania graniczna N.

Lista poimienna

tych służebnych, którzy konskrybowani zostali, jako ulegający inrolacyi dla wieku swego inrolacyjnego, w który weszli, lub który pierwej jeszcze osiągnęli, albo jako doczasowo przeszkodzeni. albo dla gospodarstwa wyjęci.

Zamieszkanie	Nr. domu	Charakter i zatrudnienie	Imię i Nazwisko	Rok urodzenia	Religia			Stan		Profesya	Miara			w konskrypcyi są uklasyfikowani jako:			Przez komisyę uznani za			Uwaga komisyi co do niezbędności, niezdolności lub przeszkodzenia	Do inrolacyi przyjęto
																	zdolnych do służby polowej				
					katolickiej	grecko-unickiej		żonaty	nieżon. albo wdow.		stóp	cali	sztrychów	ulegający inrolacyi	doczasowo przeszkodzeni	dla gospodarstwa wyjęci	zbyteczni	niezbędni	niezdolni		głów

Formularz IV.

N. N. Pułk graniczny Nr. N. N. Kompania krajowa Nr.

Lista poimienna

żołnierzy dla defektu wyrolować się mających

Zamieszkanie	Nr. domu	Szarża	Imię i Nazwisko	Rok urodzenia	Służy od roku	Wyrolowanych jest prz.			Uwaga o ułomnościach ze strony	
						2ch batalionach polow. i przy artyleryi	seregu (konnicy)	batalonie rezerwy	Komisyi konskrypcyjnej	Brygady
						głów				

Formulare III.

N. N. Gränz-Regiment Nr. *N. N. Landes-Compagnie Nr.*

Nominal-Liste

über jene dienstbare Mannschaft, welche vermöge des enrollirungspflichtigen Alters, das sie erreicht, oder in dem sie von früher steht, als dienstpflichtig zur Enrollirung oder zeitlich verhindert, oder welche als Wirthschafts wegen ausgenommen conscribirt ist.

Wohnort	Haus Nr.	Charakter u. Beschäftigung	Vor- und Zunamen	Geburtsjahr	Religion			Stand		Profession	Mass			Sind in der Conscription classificirt als:			Sind von der Commission befunden als:			Anmerkung der Commission über die Unentbehrlichkeit, Untauglichkeit oder Verhinderung	Werden zur Enrollirung angenommen
					katholisch	gr. n. u.		verheiratet	ledig oder Witwer		Schuh	Zoll	Strich	dienstpflichtig zur Enrollirung	zeitlich verhindert	Ausgenommene Wirthschaftswegen	felddiensttauglich: entbehrlich	felddiensttauglich: unentbehrlich	untauglich		Köpfe

Formulare IV.

N. N. Gränz-Regiment Nr. *N. N. Landes-Compagnie Nr.*

Nominal-Liste

über die Defects wegen auszurollirende Mannschaft.

Wohnort	Haus Nr.	Charge	Vor- und Zunamen	Geburtsjahr	Dient seit dem Jahre	Werden ausrollirt bei			Anmerkung über die Gebrechen von Seite der	
						den 2 Feld-Bataillons u. d. Artillerie	dem Sereg (d. Reiterei)	dem Reserve-Bataillon	Conscriptions-Commission	Brigade
						Köpfe				

Formularz V.

N. N. Pułk graniczny Nr. N. N. Kompania krajowa N.

Lista poimienna

żołnierzy dla gospodarstwa wyrolowanych

Zamieszkanie	Nr. domu	Szarża	Imię i Nazwisko	Rok urodzenia	Służy od roku	Wyrolowanych jest przy			Uwaga względem przyczyny eksrolacyi ze strony	
						2ch batalionach polow. i przy artyleryi	szeregu (konnicy)	batalionie rezerwy	Komisyi konskrypcyjnej	brygady
						głów				

Formulare V.

N. N. Gränz-Regiment Nr. N. N. Landes-Compagnie Nr.

Nominal-Liste

über die Wirthschafts wegen auszurollirende Mannschaft.

Wohnort	Haus Nr.	Charge	Vor- und Zunamen	Geburtsjahr	Dient seit dem Jahre	Werden ausrollirt bei			Anmerkung über die Ursache der Ausrollirung von Seite der	
						den 2 Feld-Bataillons u. der Artillerie	dem Sereg (d. Reiterei)	dem Reserve-Bataillon	Conscriptions-Commission	Brigade
						Köpfe				